

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

TRANEMÅLA
SÄMLINGEN

SKÄNKT TILL
GÖTEBORGS
STADSBIBLIOTEK
AF
AUGUST RÖHSS

Allmänna Sektionen

Tidskr.
Sv.

L ä s n i n g

1

Hvarjehanda

utgifven

af

L. Hammar-sköld.

Första Häftet.

S k a r a

hos F. J. Leverantz 1810

Anmärkning.

Almänhetens brist på en uuderhållande läsning, gör äfven de måst medelmåttiga försök, till densammas afhjelpande, icke aldeles ovigtiga. Det är i skydd af denna erfarenhet som jag vågar utgifva närvarande arbete. Värdet af de stycken jag här öfversatt, är allmänt årkänt. Mätte de under min hand icke förmycket förlorat! Hvad mina egna originaler angår, skall såkert den upplyste Granskaren i dem upptäcka, att jag åtminstone velat det rätta, om jag än varit så olycklig att icke attrapera det. Publikens dom öfver detta häfte må afgöra, om och när något annat kan följa.

*
Till Vällusten.

Hell dig o Vällust! af himmelen buren;
Gjuter du lif i den döda Naturen,
Hopflätar Sällhetens doftande krans.
Tjusar i nattens förledande, stilla
Lugn, oss med lustiga drömmarnas villa;
Gläder om dagen med strålarnas glans.

Kransad med Iris riktskiftande läga,
Syns öfver smägtande fästet du låga
Fröjdande alt hvad som lefvande är.
Fälten du läskar med närande nektar,
Blomstren du smeker med brünstiga fläcktar,
Stenarne värmande måssa du ger;

Tänder hos djuren de milda begären,
Skänker åt Rosen en färg, som Hetären
Afvundsfullt skådar men härma ej kan,
Och uppå mänskans ömtsträngade hjerta,
Af sorgelig gläde och leende smärta,
Gälla och lätta Accorder slår an.

Allting i ungdomens lifliga dagar
Lyder de milda välgörande lagar,
Hvilka du gifvit till Skapelsens fröjd.
Biet suger håning ur blommornas kalkar,
Fisken i glittrande böljan du svalkar,
Fåglen dig söker i stjernhvalfvets höjd.

Hell dig o Vällust! åt Mennskan du gifvit
Yppersta lyckan, som danad har blifvit,

Flickornas kyssar och drufvornas saft
 Lärt oss att njuta de flyende åren,
 Och se'n de grånat, de lockiga håren,
 Glädjas ännu åt de nöjen man haft.

O Dionyse! Anadyomena!

Värdes er mäktiga ynnest förläna
 Mig som kuäböjer vid altarets rand.
 Må, som i höga Olympiska Salen,
 Hebe kredensa mig nektarpokalen,
 Räcka mig den med välsignande hand.

Ja jag är bönhörd! se der mig till möte
 Far Eufrosyn mot mitt klappande sköte,
 Bjuder den himmel hon nekade nyss,
 Slingrar omkring mig den rundade armen,
 Döljer ej mera den bländande barmen,
 Vänder ej läpparne borrt från min kys.

Lefnadsåsigter, — af Sofi Bernhardt.

Öfversättning.

Det är någonting rätt tröstande i den inbildningen, att jag skrifer till en uppriktig vän, som fullkomligt förstår mig, och i hvars sköte jag nedlägger dessa blad, då jag likväl endast skrifer för mig sjelf, emedan det fröjdar mig att uttrycka min själs växlande känslor och tankar. Och är det icke sällsamt, att människan besitter en så löjlig stolthet, att det är henne omöjligt att tro eller tänka, det hon

kan göra någonting utan ändamål och afsigt? Den ädlare människan kan icke göra någonting för sig sjelf, allt måste stå i något förhållande till andra, och äfven vid den minsta, den mäst obetydliga Esquis ligger alltid i djupet af själen, tanken på en tillkommande läsare, om än uppfyllandet af denna förmodan skulle tills efter vår död uppskutas. Det är en så barnsligt älskansvärd stolthet att tro, det dessa ord, äfven sedan den hand, som skrifvit dem, längesedan sönderfallit till stoft, ännu skola lära och gagna. —

Människan lefver i en beständig frugtan för sin lycka. Denna möter henne redan som barn, och hon önskar undandraga sig det välviljande tvånget. Gerna vill hon försöka sig sjelf, och med egna krafter tillkämpa sig det som en vänlig skickelse gifvit henne med sig i verlden. —

Endast ett ädlare eller ett såmre Väsande än människan kan ensamt för sig sjelf vara lyckligt; och derföre gör man de arma människorna orätt, då man beskyller dem för att vara Egoister, Det är ju deras enda bemödande att meddela sig, och gifves det någon annan verkelig olycka än den, att dertill hafva förfelat sitt föremål? —

Kärlek, du som med en så mild värma omgifver det arma lifvet, o hvarföre uttalades någonsin ditt namn, hvarföre lefver du i Skal-

dernas sånger, och icke som allmän Poesi i hvarje människas barm? Hvarföre tränger människan våldsamt och egenmäktigt framom den tid som omgifver henne? — Stöta tvänne människor på hvarandra, så erindra de sig ofta det som de hört sägas om kärleken, och mena att det kuude gälla om dem. Nu framtvingar ynglingen en viss längtan i sitt bröst, och smittar flickan dermed, och beslutet blir: älskar du mig? — Svarar hon då: Ja, så känner han sig berusad, och öfversaligt lycklige svärma de fram en tid af deras lefnad till dess ruset förflyger; då häpna de öfver sin dårskap, och bespotta i deras hjertan kärleken och alla ädlare känslor, och känna dock i sig en tomhet, som är i behof af någonting likdanadt. Nu söka de åter omkring i veriden, och vänta till dess tiden fyller denna lucka, eller öfvertala de sig att tro det guld eller ära eller någonting annat är det goda, som de eftersträfva. —

Ville Människan icke ila framföre tiden, vore hon icke bekant med ordet kärlek, så skulle hvar och en i stillhet nära sina känslor för sig sjelf, och då skulle icke någon fras hos den eller den skalden på min känsla vara användbar; ty då skulle det för en hvar uppblomstra en egen kärlek, och en hvar skulle då kanhända uppträda som en egen Skald. Alla hittills kände Poeter rättfärdiga mig. Är icke hvars och ens kärlek så olika, att icke en

enda strof ur den enes sånger kan i den andres öfverföras. —

Liksom man icke kan tänka sig ett blomster utan färg, likaså litet gifves det någon människa utan poesi, men läge och omständigheter bortskymma och fördölja den ofta. Man ser på fältet många blomster växa utan luckt och med osynliga färgor. Desse ville jag förlikna med det större antal människor som icke kunna meddela sin inre Poesi; det är icke allom gifvit att förnöja den förbigående med en uppfriskande doft.

En verkelig Skald måste låta mig fullkomligen förstå hvarje väsande som han för mig framställer, jag måste kunna inse äfven den obetydligaste egenhet i själen, och som sann människa måste jag aldrig kunna önska mig, att i något förhållande vara den ende, icke en gång att vara den ädlaste bland alla. Äfven måste jag som människa aldrig låckas att blifva härmare af någon framställd eller upphöjd person; den härmande människan är mindre än människa, och derföre gifves det icke något till bättring tjenande exempel.

Men väl kan ett konstalster åstadkomma det, att jag innom mig sjelf blir mera fulländad. Dock så snart den tanken, vid åtnjutandet af en konstproduct, faller mig in, så är det blott min önskan, och det inflytande det på mig äger, bara ett sken, så tror jag att ver-

keligen erfara detta välgörande inflytande, så har jag icke förstått konststycket, ja icke en gång njutit det.

Menniskan blyges endast för sina känslor, emedan hon, äfven i den häftigaste passion, känner att de snart förgå, och emedan det ofta är liksom ett inre väsende tillropade oss: upphör med dina tårar och din förtviflan! du skall återigen snart nog sysselsätta dig med ingenting betydande småsaker, och fröjda dig öfver dem.

De menniskor, som stå på den lägsta grad af bildning (med natur-menniskor gör jag ett undantag, de stå på en gång både öfver och under de bildade: de stå den plats som oss är bestämd, ännu närmast, och därför stå de öfver de andre, — men de hafva alldrig sett sig omkring, alldrig gjort den anmärkningen, att, utom det rum som de intaga, det äfven kan gifvas en väg, på hvilken menskliga snillet må våga sig, och därför stå de långt under desse) de menniskor således, som stå på den lägsta odlings graden, hafva en gång blifvit rörde af någonting, hvaraf de råkat på den förmodan, att menniskan kan hafva innerligen sköna känslor, och allt hvad de nu känna, anse de för det högsta som menskliga hjertat kan ernå. — Dessa tala beständigt om sitt hjerta, det vilja de ensamt utbilda, — om tankekraften bekymra de sig icke stort. Öfver dessa stå

de, hvilka hafva infett, att det icke är stort värdt med våra känslor. Desse blyges för sina tårar, emedan de ändå en gång måste borttärkas, och kunna icke tröstas deröfver, att de ej i sin person kunna värda en Gud; och derföre tigga de tillhoppa åt sig en mängd sentenser och tänkespråk, hvilka de kalla förnuft, och hvilka skina och glänsa så länge tills ett tillfälle kommer der de borde användas; i detta fall måste de trösta sig med den menckliga svagheten.

Bildningens tredje grad synes mig den menckan hafva upnått, som gerna öfverlemnar sig åt alla menckliga känslor; som på en dag gråter och gläder sig; som med tacksamhet njuter, då alla passioner skaka dess själ med häftiga stormar, och i stilla ögnablick icke förhäfver sig öfver detta lugn; som i intet moment tycker sig klokare utan blott annorlunda än i det föregående, hvars hjerta villigt öppnar sig för de ädlaste rörelser, och icke förbannar sitt öde, om i samma ögonblick nödvändigheten tvingar henne, att genom de träkigaste mekaniska göromål skaffa sig medel att lefva och njuta nästkommande dag.

Det är förgäfves att önska, att den vän som vi älska, helt och hållet och i våra besynnerligaste egenheter skall förstå oss; vi önska det också i sjelfva verket alldrig, utan be-

ständigt vilja vi blott visa honom den sidan af vårt hjerta, som med hans står i den närmaste släktskap. Det som utgör vår skillnad från andra människor, det hvarigenom vi till och med stå ensamme och afskilde från den förtrognaste vän, det söka vi sorgfälligt att dölja, på det han icke frugtande måtte träda tillbaka för det främmande väsendet — och vore det möjligt för en människa att upfatta och uttrycka sin väns innersta egenheter, så skulle en rysning öfverfalla denne vän, liksom för en trollkarl som egde magt, att rycka anden ur vår kropp och framställa honom åskådlig för oss sjeltve. Detta känner också hvar och en inom sig, och derföre är det rent af omöjligt att utfäga vissa anmärkningar öfver människor; en sådan observation är ett tillfälligt anande af egenheter hos andra.

Den högsta skönhet som en människa i sin lefnad kan ernå, är, om hon förmår förarbeta alla passioner till ett ordentligt konstverk, öfver hvilket hon kan stå som en Gud och på det sättet regera dem alla, så att de beständigt bevittna själens kraft och styrka, men alldrig urarta till vidriga förrycktheter; och den högsta, ja jag vill säga, den enda dygd som en människa kan besitta, är sanning mot sig sjelf och andra. Men det är att beklaga, om en människa råkar på den villfarelsen, att tro, det hon förarbetar sina passioner och sina

känslor till ett konstverk, då hon blott är bemödad om att göra en Roman af sin lefnad, i hvilken ofta lidelser och känslor måste intvingas, på det hon med sitt verk ej må förekomma sig nyckter och vanlig. Och om hon då sluteligen blir trött vid detta barnspel, och saknar kraft hos sig att påfinna något nytt, så tror hon att omgås sannt med sig sjelf, då hon åter förstör detta sammanplockade lappverk. En sådan Roman kan vanligtvis icke bestå utan kärlek; vanligtvis äro då alla förhållanden förut förstörde och nedtrampade, för att bringa denna kärlek ett behagligt offer, och emedan det står i alla poemer, att då denna böjelse bemästrar sig ett hjerta, undertrycker den alla rörelser, så uppoffras sluteligen sjelfva sanningen åt det älskade föremålet, och den som spelar för sig alla dessa roller, står då vanligt och med innerlig vördnad för sig sjelf ser sig upphöjd på himmelens thron. Ty alldrig tror människan så starkt känna sin förvandtskap med Gud, som i det ögonblick, då hon uppför sig så lågt och småaktigt, att hon är ovärdig all släktskap med jordens oskyldigaste Innevånare. —

Då jag får höra, att någon förändrat sitt tänkesätt, och vill derigenom rättfärdiga denna förändring, att han säger: då öfverdref jag alla mina känslor, jag har nu kommit till en större upprigtighet med mig sjelf; så är jag

alltid fallen för att anse hans första mening för den rätta, åtminstone hellre än den han nu hyser, och som så förnämt bröstas sig framför den andra. Ty jag tror alltid mer på de tidigare rörelsernas sanning, än på den sednare öfverläggningens. I allmänhet borde dock menniskan lära inse, att hon aldrig säkrare bedrager sig än då hon förebrår sig sina fordnas lögnar.

Huru mycken skada göra icke dessevarelser som predika moral, den högre moralen! Är det icke bedröfligt och föraktligt att säga åt hela världen; det är något stort och ädelt deri att bortskänka en summa penningar? eller att icke blygas för sina föräldrar, eller om de äro gamle och svaga, hafva omsorg om dem? eller om ett aldrig så bequämt tillfälle erbjuder sig, och man än är aldrig så säker att icke blifva upptäckt, dock icke stjåla eller mörda? Och docklikväl är detta nästan allt hvad som fordras af en modernt dygdig man; lutter sådana saker, som förstås af sig sjelf, så att ingen enda menniska borde kunna falla på den tanken att han flå annorlunda. Och dock vågar man icke blott att uppställa dessa ting som beundransvärda dygder, utan hvad som är ännu sämre, den som utbreder dessa läror, blir af den största hopen ansedd som en stor man, eller om han gifver dem en poetisk form, som en stor Skald vördad och berömd. Och hvad

som mäst borde bedröfva menskoslägtet, de få som kommit til en något högre kunskap, förhäfva sig öfver sina bättre grundsatser til den grad, att de icke sätta tro til denna beprisade moralitet. För dem synes denna insigt, som borde förefalla dem helt naturlig, ganska vigtig, och de mäta sig nu beständigt efter det, hvad Menniskan, ty värr! är, icke efter det hon borde vara, och på det sättet genom denna såfänga fördärfvas de bästa sinnelag. De blifva så svage, att de känna sig smickrade af deras ärebetygelser, som de förägt, och stötes icke en gång af löjligheten i den motsägelsen, att de önska tilskapa sig aktning af sådane som de, efter egen insigt, måste anse vara utan alt värde.

Det är beklagligt, att vi endast kunna förstå människor i förhållande til andra, aldrig i förhållande til oss sjelfve. Sällan förekommer oss en främmandes uppförande emot andra så origtigt och så tvätydigt, som dess små förolämplingar emot oss sjelfve, icke af den allmänna egoismus, som det ofta blifvit förklaradt, hvilken hvar och en skall vara underkastad, utan emedan vi icke kunna betragta andra i förhållande til oss som ett konststycke, då vi, i det de förklara sig genom detta förhållande, sjelfve äro en länk i maschinen, och altså icke kunna gifva agt på densammas gång.

Det gifves ingen rent af verkelig sanning och ingen rent af falsk vilfarelse, och man

borde i allmänhet aldrig stämpla en sak med något af dessa båda namn; ty båda blifva det endast genom användningen, och på det sättet är det ganska möjligt, att det som i den enas själ är en den osmakligaste vilfarelse, kan i en annans sinne blifva den vördnadsvärdaste sanning.

Det är ingenting stort i att odla sin ärfda jord, och i en lycklig inskränkning framlefva den ena dagen som den andra, icke anande någonting underbart innom eller utom sig, och sluteligen skiljas från världen som tusende förut och tusende i det tillkommande. Men det är någonting stort, då någon erfarit hjertats alla trängtningar efter det stora, det sublimala, då han genomlupit kretsen af alla tankar, känslor och handlingar, då han rastlöst efterjagat den lyckan, som hans hjerta beständigt fordrar, men icke kan nämna, änteligen inser, att han ej kan göra annat, än irra omkring i en beständig cirkel, då blir frivilligt stående der, hvarifrån han först utgick, och med löje bemärker, att den störste hjälte dock icke kan göra någonting viktigare, än att sjelf beså sitt åkerfält, på det det må nära honom, och att sjelf plantera blomster i sin lilla trädgård, på det de må förnöja honom, och att bortpläcka det ogräs, som står honom till förfärdelse. Menniskan är likt ett barn, som fått en skön naken stasy, med hvilken det leker,

och genom mycken möda behänger den beständigt med blomster och gyllne zirater, för att göra den skönare; ty värr förblifva nu de fläste människor beständigt barn, för hvilka deras lekverk aldrig är godt nog, utan de rifva det beständigt från den sköna bilden, hvilken de ändå icke tåla att se naken, de sammanleta derföre i sin fattigdom oupphörligt nya lumpor, för att bekläda den dermed, och mena att de försköna sitt lif genom poesii. Lycklig den som, småleende öfver sitt barns- lica göromål, snart bortkastar glittret, hvar- med han behängt det, på det högsta kransar det med några blomster, och för öfrigt är skicklig att njuta den ädla, enkla skönheten.

Ännu har jag mycket att säga, men om jag kunde uppskrifva allt, så skulle det synas för många som om det upphäfde hvad jag redan sagt, och dock är det ej så; alla motsä- gelser i lifvet och hos människorna äro blott skenbara, och om vi, som en Gud, kunde genomskåda dem alla, så skulle vi icke från någon med ovilja vända våra ögon.

Farväl! Bäste Vän, ville jag säga, och kan ändock icke skratta åt denna därskap. I tankerna har jag dock rigtat allt detta til ett väsende, som förstår och älskar mig, och derföre lemnar jag offentligen ut dessa blad i verlden; och för den som med välvilja läser dessa ord, äro de allenast skrifna.

Några ord om Blygsamhet.

Det torde icke vara otjenligt att allraförst anmärka, det blygsam kommer af blyg, på det att den som har lust att förundra sig öfver det besynnerliga som tildrar sig i världen, äfven här måtte få tillfälle att roa sig. Ja, blygsamhet har samma ursprung som blyghet och likväl äro de så olika begrepp, att då de, förra öfverallt anses som en stor dygd, blir det sednare som ett stort fel beskrattat. — Om en yngling inträder i ett sällskap och icke sladdrar ouphörligt, fastän han icke har något att säga, som förtjenar höras, icke säger Damerna några fadaiser, emedan han tror dem lika så litet deraf vara roade som han sjelf, icke spelar höga spel, emedan han ej ser skäl att tilochmed betala för att få ha ledsamt o. s. v. så lärer vist hvarje ledamot af bon Societé ej kunna undgå att bele denne som en blyg töpel, på hvilken man ser att han nyss sluppit Magistern, nyss blifvit engagerad i hufvudstaden m. m. Återigen det fruntimmer som icke kan höra svenska namnet på lår, bröst och andra kroppsdelar, som enligt conveniensens lagar icke kunna nämnas annat än på fransyska, utan att en viss naturlig purpur kommer i kollision med den som fanns förut på kinderna, är blygsam och blir med rätta berömd som en högst anständig flicka. Men hvarföre vidare uppehålla oss vid skillnaden

mellan tvänne begrepp, som redan är nog tydlig? Hvilken vet ej att blyghet är ett fel och blygsamhet en dygd? —

Vanskeligare torde det vara, att med bestämdhet angifva, hvad blygsamhet egentligen är. Jag skulle vilja definiera den så, att det är konsten att rodna, när bruket det så fordrar. Dock vill jag vist icke påstå, att det är den enda rätta; jag vill tvärtom gerna förkasta min definition, så snart någon ger mig en annan. Ett tydligt bevis på, att jag ej är lärd af profession; en förklaring, som i våra tider, hoppas jag, icke skall skada mig.

För någon tid sedan var jag i ett sällskap; der blygsamheten synnerligen berömdes, der det anmärktes, huru nyttig den var och huru den aldrig borde saknas hos en väl uppfostrad människa. Sedan jag länge hört på detta resonement; vände jag mig til ett ärbart fruntimmer, som var min granne, och frågade henne, hvarföre väl blygsamheten vore en så nödvändig sällskapsdygd. Emedan den ger ett sken af oskuld, blef svaret. — Jo jo, tänkte jag, när Israels barn hade glömt Jehova, dansade de kring gyllene kalfven! — Men utan att vidare härom ingifva mig i någon disput, gick jag hem, för att i stillhet på min kammare söka att igenfinna det samband som skulle kunna vara mellan oskuld och blygsam-

het. Och den som ej af det föregående redan är uttröttad, kan nedanföre läsa resultatet af min forskning.

Oskuld är, efter min tanke, så vida hon i denna sak eger något vitsord, en fullkomlig okunnighet om annat än det rätta. Derföre förstår oskulden aldrig, icke en gång de påtagligaste, ekivoker. Ett mindre erbart uttryck förorsaker, i följe deraf, på oskuldens kinder lika så litet någon rodnad, som någon föreställning i dess hjerna. Man har också anmärkt, att ingen glädjenymf är så oblyg, som en oskyldig människa. Och det är naturligt. För att stötas af ett ord, en blottad tafla, en vällustig beskrifning, måste man förstå, att der under ligger något mindre ärbart, och den som det förstår, kan, åtminstone af mig, aldrig anses för att vara oskyldig. — Jag kan derföre väl icke neka, att den Engelska Miss, som, tilfrågad hvad hon sydde, med nedslagne ögon svarade: Jag syr *Hony soit qui mal y pense*, ju var ganska blygsam, men jag tror också å andra sidan, att den lilla flickan, som otvunget lyfter sin kjol öfver knäet och tillknyter sitt uppfallne strumpeband, är dubbelt mera oskyldig. — Och i detta förhållande står otvifvelaktigt blygsamhet och oskuld med hvarandra. — I mot slutet af 1600talet var det ett vittert nöje, vid bröllop och andra stora samkväm, att gissa gåtor,

fammansatte af, efter hvad vår tid dömmar, nog grofva tvätydigheter; och likväl flögo dessa mellan de skönas händer, och väckte löje äfven i de förnämsta cirklar. Hvad var väl ordsaken til denna mindre blygsamhet, om ej att det på de tiderna fanns en större grad af verkelig oskuld. Det ligger derföre, efter min tanke, en ganska djup och ganska sann mening i den berättelsen, att våra första föräldrar först sedan de fallit, sedan de ätit af kunskapens träd, märkte att de voro nakne.

Det gifves ock en annan slags blygsamhet, som äfven i våra dagar blifver ganska ofta, och hvad som deraf torde vara en följd, ganska platt berömd, nemligen blygsamhet hos författare. Den som läst våra mäst omtyckte nyare auctorer, och vant sig vid deras försäkringar om sin egen oförmåga, och vid de råd de gesina unga medbröder, att misstro sina krafter, och sedan slår upp någon af de gamla Poeterna och ser deras skryt, som man kallar det, deras prägtiga loford öfver sina arbeten, deras såkra förtröstan på efterverldens beundran, den, säger jag, faller liksom ur målnen. — Skulle det vara möjligt, att brist på sedlig känsla, på sann filosofi framalstrat detta sjelfberöm hos en Horatius, en Ovidius? — Eller kommer det ej snarare deraf, att de kände verkligen sina krafter, att de noga öfvertänkt, hvad deras konst förmådde och att de

viste med sig, att de gifvit sina verk den fullkomlighet, som de, det vill säga det menliga snillet, kunnat gifva? Och denna tro på egen medelmåtta, som man nu så ofta bekänner, är den ej gerna en följd af egen inre osäkerhet om sitt arbetes värde, född deraf, att en inre röst förebrår en, att icke derpå hafva använt alla krafter som behöfts, och således ett litet oskyldigt bedrägeri, att genom denna förödmjukelse förekomma granskarens stränga omdöme. Dessutom har jag, för min del, alltid blifvit illa til mods, då jag fått se en författare mycket tala om sin blygsamhet, sitt misstroende till sin egen förmåga o. s. v. emedan jag aldrig kunnat skilja ifrån mig den Lessingska tankan, att den dygd som en meniska mäst talar om och mäst berömmar, alltid är den som hon hos sig sjelf saknar.

Svenske Skaldar.

Sonetter.

Till K. L.

*Det offer som man sjelf ej Guden kunde gifva,
 Man offerprästen gaf, i flydda seklers dag;
 Så du ock, Musers tolk! min svaga gård mottag,
 Förädlad i din hand må den till rökverk blifva!
 Ibland de store män, som med ett nytt behag
 Förmått till ädla ljud den svenska lutan lifva,*

Skall ryktet ock en gång, med evigt nya drag,
 Ditt namn på himla Svanens Lyr-horn skrifva.
 Men bland de vördnadstof dig efterverlden ger,
 Må ju sin glada röst den hulda vånkap blanda,
 Som jämt föragtat att med fåfångt prål sig
 pryda.

Dock mins, som Sminthevs präst, det blott din
 pligt ej är
 Att prisa Gudens magt med liflig konstnårs-
 anda,
 Det äfven tillhör dig, att dess orakel tyda.

Stjernhjelms. *)

Gudomlige Insekt! du ur ditt inre spinner
 Till himmelsk väf de fina ädla trådar
 Af digt och sanning. — Ej din blick be-
 skådar
 Den låga verld, der tyst ditt lugna lif för-
 rinner.

Utur din åsyn aldrig dock försvinner
 Det höga mål du hann och du bebådar;
 Ty lätt den sångmön med sitt helga ljus
 benådar
 Den svåra väg till dygd och skönhet finner.
 Glad, ifrigt spinnande, ditt lif du sjelf förtärer.
 Ifrån den rätta stråt du välbetänkt beträdde,
 Ej lustans lockande och väna tärnor
 Med ljufva smicker-ord och löften dig förledde;

*) Stjernhjelm's Symbolum var en Silkesmask,
 som insnärjar i sin väf,

Derför ock skänktes dig i konstens himla-
sferer
En oförgänglig krans af rycktets skimmer-
stjernor

Haqvin Spegel.

Ditt rena hjerta var de första dagars spegel.
Än Miltons ande dig kringusade
Och Salmons vishetsbud förskönade
Än flöto ur din skaldkonsts gyllne degel.
Den höga tron intryckte sitt insegel
Uppå de verk din sångmö diktade,
I dem man ser, i gloria, glänsande
Ett uttryck af din själ i helig prägel.
Ditt inres offersuck du med behag bekrönte,
Och så din enkle sång förvandlade
Mång jordisk brunst till ädel himmels-vilja.
Derföre Frälsaren dig härligt ock belönte
I Edens palmlund, likt din blinda mästare,
Med Pindens lager och med Saarons lilja.

Eurelius, *adlad med namn af Dahlstjerna.*

En ljuflig fläckt från Tiberns blomterstränder
Uti din hembygds lunder dig uppväckte,
Der Pindens Gud sitt spel sjelf gaf i dina händer,
Och Pan med tilförsigt Arkadska flöjten
räckte.

Din nya prydda sång, vidt öfver Svithiods länder,
Sig uppå melodiens djerfva vinge sträckte,
Då än du med Mirtil upp troгна suckar sänder,
Än gråter på den mull som Elfte Carl betäckte.

Dock länge plåtthet ren din rika sång föragtat,
 Och efterverlden har med otack djerfts dig
 klandra.

Ty blott oskuldens sång till rena hjertan talar.
 Men Sångmön varsamt ditt dyrbara qvåde vagtat,
 Till dess som stjerna du kan lysa dem som
 vandra,
 Med helig ifver i skaldkonstens blomsterdalar.

C r e u t s.

En dufva af det spann, som Amathunds gudinna
 Förr genom luftens rena vågor bar,
 Förledande och ömme Skald! du var.

Som Atis kärlek söng och lärde Dafne brinna.
 Emellan blomster, sig framörmande, ses rinna,
 Din digtningskälla, himlalugn och klar;
 Och speglande sig der, som uti Mythens dar,
 Går Gratien leende sin sköna bild att finna.

Hvar är det bördiga och sälla, rika land,
 Utöfver hvilket Floras skatter ströddes,
 Der till en krans åt dig man friska rosor
 plåckar?

Dock nej! blott de som kring Kupidos hand
 Af facklans spridda ljusa gnistor föddes,
 Förtjena att bepryda dina lockar.

B e l l m a n.

Ett rus din lefnad var. Ett rus de sångar födde;
 Som konsten granskande och öfvertänkt ej
 danat,

Som i hvart fugtigt lag, och innan man
 det anat,

Du slösande och rikt rundt kring om dig
utströdde.

En högre, sällsam eld, som i ditt inre glödde,
På denna egna väg att vandra dig upmanat,
Som ingen skald för dig med flitig ande banat;
Derföre och med dig din skaldemö bortdödde.
Hvad ruset alstrade, bör ej en nyckter njuta,
Och utan toner, dem oss vinets gudom sänder,
Må sången stympad ej från våra läppar flyta.
Sig tätt intill hvaran skall rus, vers, sång sig
sluta.

Blott rus och harmoni förmå med enta händer
Att råa mödans lif till poesi förbyta.

K j e l l g r e n .

En gren af Aganippens helga rena källa;
Behagens Skald! uti ditt hjerta flöt,
Och födde verldar, lustiga och sälla,
Som i Inbildningen, förlyckligad, du njöt.
Ej nånsin höga ljud, förvånande och gälla,
I flickans famn den sälle älskarn gjöt;
Men lena hviskningar och brutna suckar
quälla
Melodiskt fram utur hans tjusta sköt.
Blott kring dig löjets ljusa gnistor stänktes.
Du aldrig lyftades till högre Musers verld,
Kariten höll dig fast med lätta rosenbanden.
Eratos Cittra lades dig i handen.
Dig Febus' lyra aldrig var beskärd,
För lagern ock, en evig mirt dig skänktes.

Lidner.

Likt dessa sorgsna ljud som Näktergalar sjunga
 Uti Hesperiens mirtenslunders sköt,
 Till hjertat trängande, med ljuflig samklang
 flöt

Så lidelsen förädlad ifrån Lidners tunga.

De pågor som han led af ödets hårda, tunga
 Bojor, i melodiösa tårar han utgjöt,
 Och magiskt till en aftonflägt förböt
 Den vilda olycksstorm han hörde kring sig
 ljunga.

Blott kärlek, inre qual, Religion
 Utur hans harpa lockade den tön,
 Som honom säte gaf bland helga Skalders
 skara;

Der, som hans ömna, sänguppfyllda hjerta
 Än lider vid hans fordna likars smärta,
 Och der han krönes af den prisade Spastara:

*Några ord öfver Resultaterne af Fransoserne's
 Expedition till Egypten.
 (Ifrån Tyskan.)*

En bildande och eröfrande Europeisk Kolo-
 ni i de länder, hvarifrån Europa redan tvän-
 ne gånger *) erhållit de viktigaste frön till sin
 odling och kanhända äfven en gång sina för-
 sta beherrskare, detta talande symbol af det
 jordiska ödets förändring, ådrog sig för nä-

*) Vid grundläggningen af de Grekiske Kolo-
 nierne och vid Korståg tiden.

gra är sedan allas ögon. De Kristnes heliga namn ljudade i Profana berättelser, och orter, som dittills endast varit kände af den forskande Häfdateknaren eller af den Speculativa Geografen, nämndes i allmänna tidningar som slagtfeldt. På de ställen, hvarest fordom hemlighetsfulla präster utskuro sina dunkla Hieroglyfer, anlades Arabiska och Fransyska Boktryckerier; Thebes ruiner beundrades af väpnade Franker, hvilka — enligt ett ögnavittnes försäkran — kände härvid en glad förvåning och förglömde alla sina utståndna mödor. En ny Epok för Handeln och Kulturen syntes ingå. Egypten skulle återigen blifva medelpuncten i en verld som, sedan den tiden då Alexander lade grunden till den Stad, som ännu bär hans namn, så betydiligen förstorat sig. Dock kriget grep med sin järnhand i den blifvande byggnaden; Kolonien fördrefs, blott några få korn af Kultur och Industri blefvo kvar på den Afrikanska jorden, och de Speculativa Europeernes stora väntningar och förslager hafva sammansmält till några Folioband, i hvilka man ämnar meddela alla de upptäckter, anmärkningar och afteckningar som blifvit gjorde af de i Frankrike så kallade Egyptier, d. v. s. sådana som deltagit i Expedition åt Egypten. Desse memoirer blifva alla på det nogaste så tryckte som författarne dem sjelfva skrifvit — icke blott i utdrag som de fläste af de fordrna Akademiernes Memoirer; — men

förut måste de först af hela församlingen af dem som deltaga i verket, och sedan af en särskilt Kommission genomläsas och granskas, hvarefter det tillhör författarne att rätta det origtiga, utstryka det mindre viktiga samt att omskrifva det mindre väl berättade, och för riktigheten af alla på detta sätt allmänt gjorda underrättelser ansvara sedermera alla samtelige Egyptierne. — Desse afhandlingar komma att indelas i fyra klasser. Den första innehåller geografiska anmärkningar, den andra, natural-historiska; den tredje, antiqvariska, och den fjerde, alla sådana som röra landets närvarande tillstånd. Dock ligger detta stora verk ännu nästan i sin linda, ty vid slutet af Augusti månad 1802 var man ej ännu ense om Textens format, och hade endast ett enda kopparstick färdigt.

Det mäst i ögonen fallande, men förmodeligen äfven det oviktigaste spår efter den Egyptiska Expeditionen i Paris, är väl Mameluck-kompagniet vid Nationalgardet. Desse visa sig fullkomligen i sin orientaliska kostum på Promenadplatser, på Theatern och på gatorne, och vid Paraden figurera de med deras Turkiska betseltyg, med skyffellika stigböglar af försilfrat järnbläck eller gedieget silver, hvarmed de i slagtningar gifva fienden, som de förbitida, farliga bensår, och med deras krokiga Damascener-sablar, hvarmed de vanligt-

vis hugga bakifrån. Deras Taktik är för öfrigt fullkomligen orientalisk, det är rätt oordentelig och kan man icke jämföra deras förnede galopp med något bättre än med en Bisvärms flygt. De rikare Mameluckernas betsetyg är för öfrigt ganska prägtigt och ofta besatt med ädla stenar af en ovanlig storlek. General Menou, hvilken mäst har Egyptiserat sig, har medfört ett dylikt ganska kostbart smycke. Han sjelf är, som allmänheten känner, gift med en Egyptiska, hvilken helt och hållit bibehåller sin nations seder, klädedrägt och bruk, och derföre aldrig offentliggen visar sig. Till och med i kretsen af sin familj, fastän ingen annan karl än sin mans brorssöner äro närvarande, svärfvar en ogenomträngelig slöja för hennes ansigte, hvilken hon i förtroligare cirklar understundom vicklar tillsammans åt ena sidan så konstigt att ett af hennes stora ögon blifver synligt, men ögonbrynen och kinderna betäckta. Hennes kvinliga bekanta försäkra, det hennes anledsdrag äro vackra, utom det att hon har nog tjocka läppar.

Af mera vigt för marschen af de Fransyska National-Ideerna äro de åsichter af aflägsna folkslag och kunskaper om deras öden som de mera bildade Fransoserne hemfört ifrån Egypten. En nogare kännedom om vissa råa folkslags Esprit har för någon tid sedan i Tyskland åstadkommit en slags revolution i behand-

lingssättet af den äldre och äldsta Historien; och samma verkningar skulle kanske i Frankrike kunna beredas genom de från Egypten och Syrien återkomna lärde, om det ibland desse funnos några verkligen utmärkte skriftställare, och icke andra fördomar lägo i vägen. Ty många af desse nyare Egyptier voro vid sin afresa så okunnige, att de ansågo sådant för nya upptäckter, hvad hvar och en, som läser något annat än Mode-skrifter, ända ifrån Herodots tid reden vet, och många känna denna sin gamle föregångare så litet, att de tillägga de Egyptiska Monumenterne en ålder för hvilken Historia, Erfarenhet och Inbillningskraft på en gång förskräckas. Hvad som egentligen förleder dem härtill är det nya och friska utseende, hvilket utmärker de fläste Syriska Minnesmärken, på hvilka blott den Persiska bilan men icke tiden synes hafva utöfvat sin förstörande kraft. Den Egyptiska luften, i hvilken djur och människo-mumier så väl bibehålla sig, fräter stenen ännu mindre, och vid marimbrotten, hvarest pilastrer och obelisker ligga til hälften färdiga, ser det ut som arbetarena nyss bortgått, så omärkeliga spår hafva de flygtade årtusenden efterlämnat sig. Dock äro vissa stenarter mera utsatta för förstörelse än andra. —

En stor obestämthet i alla uppgifter och underättelser, i synnerhet då tal äro med i

spelet: till exempel vid frågor om tidslängder, folkmängd och så vidare, utgör hufvudkaraktären af alla olitterariske folkslags berättelser. Der är allt det oändeligt som ej af ögat eller den allraminste själsansträngning kan omfattas. Huru skola då sagor om stora Härtåg eller långa sviter af år och Regenter kunna i minnet oförfallskade bibehållas? Förökande sig som den framrullande snöbollen löpa de genom länder och tider, och Egypten, som vid Moses tid ingen ting kunde uppvisa som hindrade honom att bestämma världens upphof knapt till tvänne årtusenden före honom, gaf sig vid Herodots tid en ålder af tio och vid Diodors från Sicilien en ålder af tjugo årtusenden. Så talade äfven Indianerne, Alexanders samtida, nemligen om fem årtusenden, som den rätta tidpunkten af deras bestämda urkunder, och om millioner år för deras ovissa. — Men i stället för detta enkla Resultat af deras egna anmärkningar, antoga desse Pseudo-Egyptier vissa Baillys och Dupuis Drömmar, och tro sig af några Grekiske Sferer, hvilka äro något litet annorlunda construerade än våra vanliga, kunna bevisa att de monumenter, som de uppgräft, hafva en ålder af femton till aderton årtusenden, utan att betänka det Historien förvarar helt andra underrättelser om dessa samma minnesmärken; och att desse återopade Sferer innehålla tydeliga spår af Grekiske uppfinningar, som, enligt hvad vi med visshet

veta, varit aldeles obekanteför de äldre Egyptierne. Den lärde och berömde Antiquaren Visconti ämnar, i anledning af den berömde Inscriptionen på trenne språk, med hvilken förklaring det fordna National-Institutet så frugtlöst sysselsatte sig, och öfver hvilken han utarbetar en hel bok, att publicera ganska viktiga undersökningar och upptäckter, som synnerligen efterlängtas i Paris, då desse ofvannämnde Sferer der gjort ett allmänt uppseende och i hög grad öroat de Religiöst sinnade, emedan de angifvas såsom materiella bevis på falskheten af den Mosaiska uppgiften om jordens ålder. Äfven från en annan sida befinna desse Egyptiske och Syriske resande sig i en afgjord kontrast med de återvändande religiösa åsichter och bruk. Mängden nemligen af de heliga sagorna och styrkan och blindheten i tron, hvarmed de blifvit antagne och vidare berättade, ingifver hvar och en som redan börjat tvifla, en ännu större otro, till och med i afseende på de aslmännast antagna, och den heligaste folks-tro synes honom sluteligen som en syrisk Legend, utsmyckad med litet Romersk och Grekisk Fantasi, och sammanväfd med äldre orientaliska Sagor, Systemer och bruk. Denna åsigt är verkligen i Frankrike vida allmännare än man skulle kunna tro, i följe af Regeringens författningar och de skriftställare som instämma i samma ton.

Den förr omtalta Inskriptionen — hvar af den ena är i Hieroglyfer, den andra med Egyptiska karakterer, hvilka i början ansågos för att mera likna de Hebraiska, men sedermera af Åkerblad blifvit bevista vara i nära öfverensstämmelse med de bokstäfver som på Mumierne befinnas, och den tredje på Grekiska — är onekeligen en af de mäst märkvärdiga fördelar af den Egyptiska Expedition. Jag har sett flere aftryck af stenplåten och afskrifvit en del af den Grekiska. Den innehåller ett Protokoll öfver de i anledning af Ptolomaios Epifanes död i Memfis församlade Prästernes rådjägning om att, i afscende på denne Konungs mot landet och templen bevissade tjänster, låta bevisa honom Gudomlig ära. Hans bildstod skall uppresas i alla tempel och öfverallt njuta samma dyrkan som de mäst vördade gudars. Då alla Konungens förtjenstfulla verk och gerningar historiskt blifva uppräknade, så är denna inskrift, som afskriften med vanliga Grekiska bokstäfver väl kan intaga tre å fyra quartersidor, ett högst viktigt document för en nog outredd del af Historien. Äfven hoppas Visconti att häraf kunna draga viktiga upptäckter öfver de gamle Egyptiernes Mythologi och dess modificationer under Alexanders efterföljare. Jablonskys hypothes, att de Egyptiska Gudomligheterne icke voro Exhomeriska, det är: förgudade människor, blir å nyo bestridd genom närva-

rande monument af en Apotheos, som troligen är en till smicker urartad öfverletva af den fordom ärevördiga domstol öfver Egypters afledne Konungar. Då den Egyptiska inskriften intager vida mindre rum än den Grekiska, och den Hieroglyfiska än mindre; så förmoda de lärde, som sysselsätta sig med detta Minnesmärke, att Prästerna ha velat dölja för folken en del af de loford, som de uttala i den främmande Konungens eget språk, och ännu mindre hafva velat besudla sitt heliga tungomål dermed. I bland Hieroglyferne äro vissa figurer inneslutna inom strek och krokar; desse äro sannolikt namn på personer, men hittills har man hvarken om dessa figurer eller de öfriga kunnat upptäcka något. Hvad den Egyptiska angår, så har den lärde Svenske Commissions Sekretetaren Åckerblad, framlagt för allmänhetens ögon de mäst tillfredsställande prof på en förklaring deraf; och då hans redan gjorda upptäckter bestämdt bevisa att det i det Koptiska finnes oändeligen många spår efter det gamla Egyptiska språket, så är det hopp, att man med tillhjälp af detta tungomål skall kunna förklara mycket som hittills varit förborjat. Den Grekiska inskriften åter är med stora kvadrat-bokstäfver, men har flere Sigler och andra svårigheter som hindra dess kurren- ta läsande; dock är den genom Viscontis, Silvestre de Sacys och andras bemödanden så

temmeligen dechiffrerad och det ofvannämnde stora verket skall göra densamma på det nogaste bekant. För öfrigt hafva blott små och obetydliga Grekiska inskrifter blifvit öfverförda, men de bevisa dock det icke ointeressanta factum, att Grekerne på flere ställen låtit öfverarbeta och förbättra flere Egyptiska byggnader, och göra derföre de äfven omtalte Sferernes Grekiska ursprung så mycket mera otvifvelagtigt. Ända till förvirring belästade med Hieroglyfer äro alla Egyptiska Monumenter, så att kan hända intet folk efterlemnade sig så många skriftliga minnesmärken som detta; hvilken så att vi icke kunna förstå dem. Denna pinande känsla af vår egen okunnighet blir ännu starkare vid åsynen af den oftanämnde Inscriptionen, ty den bevisar att man efter Alexander och sannolikt ända ned till de barbariske tiderne kände Hieroglyfernes betydelse. Men dock kunna vi säga det till vår tröst, att om några reela kunskaper förlorades i dessa dunkla skrifter, så skulle dessa icke hafva undgått de ända ifrån Pythagoras tid i Orienten lärdomssökande Europeer. Endast svaga mystiska hufvuden kunna tvifla om att vi, liksom Faakerne Gudomligheten, äro naturens hemligheter lika så nära som dessa gamle Giganter, och finna vi högre uppenbarelser i vårt eget bröst och våra egna undersökningar, än i alla Hieroglyfer i världen. I djupet af vår egen själ, ej i några Pyramider, måste vi nedstiga

för att, så mycket det med vår svaga varelse är förenligt, tillfredsställa det alltid lefvande begäret efter det öfverjordiska och hemlighetsfulla; Naturens bild var ännu mera fördold för Egyptierne än för oss, och den fornverld som skulle kunna gifva os bestämdare upplysningar om vår närvarande Skapare, talar till oss blott ännu i stumma förstenade Ruiner, från hvilka först våra dars Geologer försökt att locka en tydlig röst. —

Jag kan ej med visshet säga, om ibland de Natural-historiska Afhandlingarne i det utkommande stora verket öfver Egypten, äfven sådana öfver Medicinska ämnen skola inflyta. Den förtjente läkaren Desgenettes har redan låtit trycka mycket öfver dessa ämnen. I synnerhet har han haft tillfälle att nogare än hittills skett undersöka en mängd ögonsjukdomar och pesten. — De förstnämnde voro så smärtosamma, att flere Soldater störtade sig i Nilfloden för att undgå de plågor hvaraf de hemöktes. I pestens behandlande visade icke allenast Desgenettes, utan nuvarande Kejsaren sjelf, ovanliga prof af mod och mänsklighet. Napoleon drog sjelf en gång med egna händer ut en af pesten död kropp, som ingen ville vidröra, för att låta skaffa den från Hospitalet. Soldaterne hade den besynnerliga, fast kan hända icke så origtiga meningen, att man genom bröstets bortskärande kunde hindra smittan att gripa om-

kring, och har jag sjelf sett en ung man som trodde sig hafva denna operation att tacka för sitt lif. —

Om Arabernes bedrägerier och stölder, och huru de nattetiden, förklädde till hundar, smögo sig omkring i lägret för att beröfva den sofvande Ryttarn sin häst, eller Soldaten sitt gevär, eller huru de mördade enskilda resande, eller inmurade dem i Kapeller, der de lagt sig att hvila, och mera dylikt hafva de återkomne Kolonisterne mycket att förtälja. Landets läge, de der förefallne slagtingar, de dels militäriska dels litterära Recognosceringar, resorna på Nilen m. m. beskriver hvar och en så godt han kan. Med en något svulstig emfas berömmes detta landets minnesmärken, under det man klagar öfver den odrägeliga hettan och innévånarnes elakhet; men att man der förnämligast pågats af en odräglig ledsnad, vill ingen erkänna, ehuru erhallna bref förkunnat det. Öfver hufvudet taget afundas man endast få ögonblick desse med så stor svit och så mycken tidsförlust resande observatörers mångåriga vistande i ett land, som kan hända aldrig varit så paradiskt som inbildningskraften och hemkomne resande utmålade det; det fjärran varande illuderar alltid sinnet, man må se framåt eller bakåt eller på sidorna. Och hvad man än må säga till de sydliga ländernas beröm, så älskar jag häst att vistas i fyratio graders

nordliga bredd, den sköna naturens och den mänskliga odlingens sanna medelpunct, hvars maximum icke tyckes kunna sträcka sig under den 35 och icke öfver den 55 graden.

***r.

Kärleks Fantasi.

Ideen af Schiller.

Du! hvars oskuldsfulla löje
Låfvar mig min framtids väl,
Och hvars anblick himlars nöje
Föder i min tjusta själ;
Säg hvad dold, hvad mächtig hand
Mig till dina fötter ryckte,
Kring mitt hela väsen tryckte
Oupplöseliga band?

Denna magt att mig förtjusa
Hulda! säg hvar du den fick?
Hvadan denna konst att rusa
Mina sinnen med en blick?
Hvadan, evigt Dyrkade!
Dina kyssars vällust-råga,
Som, än stillande min låga,
Den upptänder vildare?

O hvad är som Eden dagar
Då din hand du räcker mig?
Och som lugnet från mig jagar
När jag mer ej skådar dig?

Hvadan denna trollningskraft
 Som då mina nerver spänner?
 Hvadan denna eld, som bränner
 Bort min sista lefnads saft?

Jo! vi re'n i bättre Zoner
 Voro själa-syskon-par,
 (Så har Skaldmöns silfvertoner
 Målat våra flydda dar),
 Då vi än i Solens glans
 Fastförbundne glättigt flöto,
 Och kring våra hjessor knöto
 Nattens stjernor till en krans.

Hvarje dag ny vällust födde,
 Hvarje dag — ett Sekels längd —
 Aurora för oss strödde
 Sina rika rosors mängd.
 Kring oss sfer-musikens ljud
 Skallade med stilla susning,
 Och vi, gripne af förtjusning,
 Sammansmalte till en Gud. — —

Dock vi sletos från hvarandra!
 Fängslade i kroppens band,
 Tvungos vi att skiljda vandra
 Genom lifvets sorgeland. —
 Trängtande jag dina spår
 Ibland jordens flickor sökte;
 Fåfängt! — och hvart misstag ökte
 Mitt betryckta hjertas sår.

Ändtligen den dag sig tände
 Då du röjdes för min syn,
 Och förtjust mitt hjerta kände
 Den det tillbedt förr i skyn. —
 Derför ock en mächtig hand
 Mig till dina fötter ryckte,
 Och omkring mitt väsen tryckte
 Oupplöseliga band.

Derför åter känslan väcktes
 Straxt vid ljudet af din röst,
 Derför mina armar sträcktes
 Omotståndligt kring ditt bröst.
 Derför, evigt Dyrkade!
 Dina kyssars vällust-råga,
 Då den släcka skall min låga
 Den upptänder vildare.

Derför tryckt emot ditt sköte
 Aldrig, aldrig, aldrig nog
 Flyr det hjerta ditt till möte
 Som för dig så länge slog.
 Öfver läppens rosenstig,
 Förd på våra kyssars vingar,
 Derföre min själ sig svingar
 Att med din förena sig. —

Likväl ån jag nödgas sakna
 Dig du hulda! omkring mig,
 Likväl hvarje mågon vakna
 Att förgäfves söka dig. — —

Hör mitt hjertas trängtnings skri:
 „Äro vi ej återfundna,
 „Att i lifvet fast förbundna
 „Som i Evigheten bli?“

Reflexioner i anledning af vår närvarande Tid.
 „Sine Ira & Studio.“

TACIT.

Den tid i hvilken vi lefva är så märkvärdig, och den ande som i den herrskar så besynnerlig, att det bör falla hvar reflecterande människa in att jämföra denna vår tid med en föregående. Men visserligen bör denna jämförelse ledas af något bestämdt filosofiskt begrepp, om man ej vid det resultat, till hvilket man kommer, aldeles skall förtvifla.

Människans inre perfectibilitet anvisar o-
 nekeligen för hela slägtet ett visst högre mål, till hvilket det beständigt allt närmare och närmare skall skrida. Men att det genom flerfaldiga irringar och misstag först skall hinna detta mål, låter sluta sig deraf att hvarje enskilt människas bildning har denna gång, och mänskligheten är sammansatt af enskilda människor.

De verldsvise antaga fyra Epoker eller grader för människoslägtets odling. Den första var en fullkomlig oskuldstitid, ett negativt rättstillstånd, i likhet med jordens andre otänkande innevänares. Den andra, ett genom in-

billningskraftens spel väckt begär att veta, och en derigenom uppkommen strid mellan människans högre och lägre natur. Den tredje, en af denna strid beredd matthet och en, genom alla krafter förslappande orsakad fullkomlig Sedeslöshet. Och den fjerde, eller mänsklighetens högsta mål, ett genom visdom återfödt oskyldighetens tillstånd, en absolut harmoni emellan förnuftighet och sinlighet. —

Att detta ej är en blott filosofisk dröm; bevisar den allmänna och urgamla klagan öfver försvundna bättre tider. Vi finna hos Homér flerfaldiga påminnelser om hans samtids förfall; och den dystre Hesiodos, sedan han beskrifvit de fyra ädlare tidstillstånden, utbryter i den häftiga suckan:

„O att jag lefva skall i den femte människo-
aldern!

„Att jag ej dog förut; eller föddes sedan den
flygtat.“

Af den väckta tanken, af begäret att veta — deruti öfverenskomma så väl den Grekiska som Orientaliska Mythen — förderfvades människans oskuld, och det onda utbröt från denna källa öfver jorden i flerfaldiga skeppnader. — Nu forskade man efter det rätta och skref lagar för människans förhållande, mot hvilka begäret blef allt mer och mer upproriskt. Men ännu var släktet nära sin barndom,

fantasien var ännu dess herrskande själskraft, och denna döfvade, en tid, den spejande eftertanken med skimrande bilder och lekande sagor, och grundade en belt och hållet sinnlig religion. — I gamla tiden var det tvänne folkslag som utgjorde det stora hela, och deras Historia är världens. — Religion är alltid första och hufvudkällan till all bildning och så var det äfven hos Grekerne. Deras Poeter hämtade ämnen till deras sångerur förfädernas myther och filosoferna kommenterade dem. Hos detta af naturen gynnade folk — ett folk som i alla tankens yrken gjorde så stora, så förvånande, af de nyare i flere afseenden aldrig upphundne framsteg — utväxte först den naturliga bildningen. Men oagtat Skaldernas idéer och Tänkarnes stränga spekulationer, förföllo deras seder med hvar dag. Det naturliga i deras odling, kontrasterade förmycket med det konstliga (artificiella) i deras statsinrättning och deraf följande lefnadssätt, för att icke gifva anledning till ett jämt stigande förderf. Detta tog sluteligen öfverhand och lemnade den fjättrade verlden i händerna på det herrsklystne Rom. Nu var således den naturliga bildningen i sin högsta grad urartad, oah all karakter, all energi utdöd, då en Augustus kunde utföra Alexanders idé af en universal-monarki. Människorna förföllo nu med hvar dag, allt mer och mer, till kreaturlighet i brott oth sinnessvagh.

Men vid denna tiden uppsteg ur en fattig handtverkarens hydda, ibland ett obetydligt och länge föragtat Romerskt lydfolk, en man hvars sublimes dygd försonade världen. Han framträdde som Idealet för människoslägtets bildning; han hade stigit till den, genom den högsta vishet alstrade, renaste oskuld. Han var Gud och människa. Som en högre; fulländad Sokrates predikade han med ord och exempel den heligaste moral, ock yrkade strängt på köttets slafvande under andens herrevälde. Men tidens Esprit, människornas behof och hans lärjungars nit, framställde denna hans sedolära som trosdogmer, danade en förnuftsreligion och lade grund till den konstliga bildningen.

Emedlertid hade Romerska undersåtarne sjunkit ännu djupare i brott och kraftlöshet. Alla vetenskaper, alla konster, dessa heliga Gudomens manifestationer i mänskligheten, voro förnedrade till låga kittlingsmedel för förslappade naturer; och jordens fordna underkufvare kunde icke längre försvara sig sjelfve. Då utbröto från Nordens berg naturens vilde söner, hos hvilka ingen missledd odling tillintetgjort människans medfödda energi, och öfversvämmade den fordom bildade delen af världen. De voro friska, men råa ympar på den förskämda stammen. — Men desse folkslag voro af ett helt annat lynne än de fordnarne Greker och Romare. — De sednare strid-

de för sitt fosterlands frihet och ära, de förre för tidsfördrif och rof; de sednare voro glattige och älskare af ett verksamt lif, de förre trumpne och tröge som deras förfrusna fädernesbyggd. Ett bevis derpå är att hos de antika nationerne var quinnan skilld nästan från all befattning och mannen åter jämt i arbete, då deremot hos de Germaniske stammarne gjorde mannen, emellanåt han stridde eller jagade, intet, och quinnan allt. Härifrån härleder sig äfven quinnökönets publicitet och det kontemplativa kammarelif, som voro obekante omständigheter för de gamle, men som karakteriserar moderniteten. Desse barbarer satte sig nu ned i de mildare sydliga länderna och styckade den förfallne universal-monarkien i mångfaldiga små stater. Alla dessa folkslag antogo den kristna, på förnuftsgrunder uppförda Religion. Men människoslägtet hade nu liksom återgått till sin barnålder; Fantasien började derföre åter sitt spel och snyckade de enkla troslärorna med de besynnerligaste tillsatser. Människoslägtet gick således åter en gång från sin första odlingsgrad, genom mångfaldiga villfarelser, in på den andra.

Men var då den skörd af odlade själsförmögenheter, hvartill vårt slägte under flere sekler upparbetat sig, förlorad? Hade de flydde århundradens store män bemödat sig förgäves? Nej visst icke! Människan gick synbarligen tillbaka, men i sjelfva verket skred

hön fram genom detta tillbakagående. Ljuset tändes icke för ett eller tvänne folk; det är ämnat åt hela släktet. Odlingen, i stället för att vara stängd inom Hellas och Latien, har spritt sig öfver Europa och en del af Amerika. Den är således redan allmännare än vid början af den fordna medeltiden, men ännu på långt när icke allmän.

En fullkomlig sedeslöshet föregår alltid öfvergången från den ena stora världsepoken till den andra. — Efter korstågen spriddes ålderdomens kunskapsskatter öfver Europa. Förståndet väcktes och upplyste de brott som i mörkret begingos. Nu uppstod Luther, en man af ovanligt stora egenskaper. Han föragtade allt tvång, alla hinder, så snart fråga var om det han ansåg för rätt. Med en oemotståndelig Heroisk bitterhet angrep han alla sin tids villor, och slet med djerfva och segrande händer inbildningens glitterkrantsar från Religionens alfvarsamma bild. — Någon tid förut hade Feudalismen upphört, de närvarande Stater, i Europa, formerat sig, och Furstarne, ännu osäkre om sine undersåtare, tryckte dem hårdt, ledde af falska principer. Det undersökningsbegär som Luther alstrat, sträckte sig äfven utom Religion, in på frågan om människors rättigheter och Furstars och undersåtares ömsesidiga pligter och fordringar. Nu förbrödrade sig Regenterne med gamla Kyrkans Präster, och tanketväng och kättareförföljelser härjade

de skönaste Länder. Den entusiasm som der-
 utaf uppkom, hindrade det tidiga utbrottet af
 de elaka följderna af en för bitida börjad för-
 nufts bildning, hvartill släktet icke ännu var mo-
 get. Vid denna tiden var det som Sverige gjor-
 de sitt så dyrbara offer för Europas räddning
 och skaffade för längre tider fred och säker-
 het åt denna verldsdel. — Härefter bortdog
 entusiasmen allt mer och mer. Men undersök-
 ningsandan var väckt och fördomar krossade,
 derföre vågade sig snart det fräcka tviflet på de
 heligaste sanningar. I England, bland ett handt-
 verks och handelsfolk, föddes den skarpsinni-
 ge Locke och började söka principerna för män-
 niskans högsta kunskaper i sinnena och de yt-
 tre intrycken. Detta var högst välkommet för
 en nation, som mera var begifven på tillfreds-
 ställandet af sina yttre behof än på Spekulation;
 i England uppkom derföre snart såsom en följd
 af denne tänkares grundsatser, denna det så kal-
 lade sunda förståndets filosofi, sammanflickad
 af fraser och platta abstractioner från hvardags-
 erfarenheten. Denna oformliga Empirism flyt-
 tades snart öfver Kanalen till Fransoserne, ett
 folkslag som ifrån den första stunden de blefvo
 en nation, så förunderligen missbildat sig. Man
 kan ej annat än förvånas deröfver att innevä-
 narne i ett så härligt och skönt land som Frank-
 rike, äro och varit af ett så absolut ovärde. Lätt-
 sinnigt sladder, föragt och afsky för allt ihär-
 digare bemödande, qvickhet i stället för fanta-

si, sens commun i stället för förnuft och tillkonstlad sentimentalism i stället för sann och djup känsla, utmärka denna nation, på hvars öratkittlande men energilösa språk en så föraktlig bok som Systeme de la Nature endast kunde skrivas. Ja blott i ett sådant land kunde Encyklopedisterne börja sin så kallade upplysning och Voltaire begrina allt högt och heligt. — Ludvig XIV:s präktiga Hofhållning och segrande vapen utspridde öfverallt Franska språket, franska moder, franskt sedeförderf och fransyskt manierad litteratur. På det fättet hade i medlet af nästförflutna Sekel de sä ytterst falska begreppen om upplysning och huslighet öfversvämmat alla länder och der fördränkt all bättre anda.

På detta sätt bereddes den esprit, som utmärker vårt tidehvarf. Det är naturligt, att i en så korrt och sammanträngd öfversigt kunde anakronismer icke undvikas; men hvar och en som nogorlunda följt med tiderna, vet att sakernas marsch ungefärligen sådan varit.

Ofta får man höra af sådane, som gjort ett rikt gifte, eller tidigt fått en god sysla, eller på annat sätt tro sig hafva skäl att vara nöjde med sin belägenhet, de uttrycken: Vår tid är ju ganska förträffelig! Allt är ju vackert i sin ordning! Såsom i fordna dar predikas ju från alla predikstolar mot laster och utsväfningar, och tjuvar straffas nu, rätt så väl som

fordom, när man får fast på dem! Och dessutom är ju vår tid så human, så upplyst och så förnuftig! All tortur är ju afskaffad! Hvem skrattar icke nu åt en Svedenborgs andesyner och hvar skulle nu en annan Cagliostro kunna bedraga menskligheten? — Alldeles riktigt! jag medger gerna, att icke något svärmeri nu mera är möjligt; att ingen gref Zinzendorf i vår tid skall med ordensstjerna på bröstet stiga upp att predika för sina fallna bröder. Den högre, eldigare fantasi, det ädlare, varmare hjerta som fordras för att åstadkomma slika fenomen, finnes icke mera och skall otvifvelaktigt icke snart återkomma. De bedrägerier och dårskaper som utmärka vår tid, äro liksom dess genius, platta, låga och vämjeliga. Vår samtid är för mycket slapp, för mycket karakterslös för att framalstra något högre utbrott af snille, efter någon genialisk dårskap; lika litet kapabel af någon stor verkelig dygd, som af något högre förvånande brott. En obeskriflig litenhet är den rådande karakteren på vårt föraktliga sedeförderf. Den lägaste egennytta, en nödvändig följd af en matt materialism, regerar öfverallt och har äfven hos den folkklass, som i anseende till sitt läge är minst korrupibel, förstört all tro och all aning om någon annan pligt än den emot sitt eget djuriska Jag. Allt sträfvande till en strängare rätts-handling blir beskrattad, då man deremot skaffat sig en viss konversationsdygd,

som är den sanna dygden rent emot satt; en sirlig anständighet, som i och för sig sjelf blott är en eftergjord oskuld, en täckmantel ofver vår inre medvetna blygd. Derigenom har äfven det förtroliga sällskapsnöjet urartat till en stel ceremoniel, för hvars tråkighet man ej äger annan tillflykt än kortspel. — Fordom ansågs den för en förnuftig karl, hvars hufvud, riktat med grundeliga kunskaper, stod i jämn harmoni med hans hjerta, hvilket å sin sida var intaget af den varmaste vördnad för allt stort, skönt och heligt. Nu får blott den detta namn, som anser kunskaper för pedanteri och agtning för dygd, konst och Gudalära för romanesk galenskap, och i alla sina handlingar blott styres af en ensidig ekonomism (ty ekonomi kan det ej kallas, som saknar all princip)*). Att fråga efter gudagtighet i våra

*) I Prins Zerbins -- en ganska qvick sarkasm mot vårt tidevarfs småagtighet -- karakteriserar Tieck indirec't och med mycket humor, en sådan modern förnuftig man. --- Prinsens Kammartjenare, Nestor, fruktar för att blifvagalen, beklagar sig deröfver för en Doctor, och uppräknar de symptomerna på hvilka han grundar denna förmodan, med dessa ord: „I går, Herr Doctor, ville avisorna „äldeles icke behaga mig; jag vet vidare icke huru det kom till, men det föll mig in „allahanda ur min barndom, och innan jag „visste ordet af, hade jag åter den gamla respecten för Epaminondas, ja till och med

dar, skulle vara en löjlighet, — Det var värdigt en grinande fransysk småsjäl att uppkomma med den meningen, att den yttre kultur vore af ingen betydighet. — Jag vet alltför väl att religion är för mycket hög att inneslutas inom knäböjningar och böner; men jag vet äfven att religion icke endast utgöras af en kall förståndsbetraktelse, utan är en lifvande själens tro, som meddelar åt människans alla till och med de mäst heterogena krafter, den innerligaste värma, det mäst välgörande lugn. Och härtill är yttre Symbolik lika så mycket nödvändig som inre förnufts betydelse. Huru begås nu för tiden de allmänna andagsöfningarne? Man behöfver blott se det, för att lära känna våra dagars herrskande anda. Utan all attention, nit och värma så hos lä-

„för den Romerske Brutus. --- Ännu mer, „jag började med en viss poetisk vördnad „att tänka på min själs odödighet, och då „jag vid samma tid hörde er vilja bevisa att „alla moraliska lyten, och alla stora dygder, „blott borde kallas fysisk sjuklighet eller „sundhet, så förekom det mig dumt och o- „smakligt. -- Nu ser ni, Herr Doctor, „fructar jag beständigt att det kunde kom- „ma så långt med mig, att jag förlorade allt „föragt för Cesar och Alexander den Store, „eller att jag kanske råkade rent af i Deli- „rium, och älskade religion --- och då, Herr „Doctor, vågade jag aldrig mer att inför en „ärlig man slå upp mina ögon.“ Rom. Dicht, I: Th. pag. 24.

rare som åhörare, upläses på ett förkrossande sömnagtigt sätt, en kall förstånds förmaning, sammansatt af platta moraliska sentenser. Är den då der till späckad med Romantermer — ja, hela Lafontainska tirader skada icke — så säges det vara en skön predikan af en församling, som sutit på sina bänkar med lika litet alfvare som talarn stått i sin predikstol. —

All litterär bildning är i ett fullkomligt föragt. Och i detta afseende äro vi långt efter Grekerne ännu vid Socrates tid, då förfallet dock redan icke var litet. Hvem skulle väl nu våga, att vid en toilette - visit hos en vacker flicka gifva lectioner i moral-filosofien? Men det sätt, hvar på vetenskaperna idkas, är ordsaken till detta deras anseendes förfall. — Den enthusiasm, som i början af Kants filosofiska bemödande mötte denne store man, afsvalnade ganska hastigt. Den första perioden af Criticismen var ännu ett utbrott af människans bättre natur, hvilken dock, redan försvagad, snart återföll i en än djupare vanmägt. — Den aning till hopp människovännen på de tider kunde hysa, att ändteligen få se ett filosofiskt tänkesätt allmänt grundat, har alldeles försvunnit. Få äro de som nu mera sysselsätta sig med desse icke penningelönande undersökningar, och ibland desse speculara någre så att man ej vet om det är deras alfvare eller om de blott vilja spela gäck med sig sjelfva och med världen. — Då fi

losofien, denna mänsklighetens viktigaste vetenskap, drifves med en så afgjord lamhet, kan man sluta, huru det står till med de öfriga, till hvilka, på närmare eller fjärmare afstånd, filosofien måste utgöra grunden. I Mathematiken har den stränga, geometriska methoden måst gifva vika för en vårdslös algebraisk räk-nemethod, som fördärfvar all vetenskaplighet till ett blott mekanisk handverk. Teologer-ne veta ej hvad de vilja, utan commentera, ofta utan att sjelfve veta derom, Voltaires in-fall; och, glömmande att det är Religionen de skola förklara, vilja de, i deras hjertans litenhet, göra tankens höga oupphinneliga mål handgripligt för det osunda erfarenhets förståndet. Ock hafva de derigenom tillfogat Guda-läran och sedermera den allmänna sedliga opi-nionen tiofaldigare större skada än de argaste fritänkare med deras bittraste inkast. — Hvad observations kunskaperne åter angå, så hafva väl Astronomerne uppfunnit nya planeter, men hafva förnämligast derföre att racka sina för-bättrade instrumenter. Äfven i Fysik och Ke-mi äro utaf samma skäl upptäckter gjorda; men hvartill gagna de, då ingen ren filosofisk princip ger dem ordning och konsistens? — I Naturalhistorien utkomma väl ofta nya be-skrifningar och kolorerade placher, och Lin-nés Species och Genera Plantarum upp-läggas gerna årligen någorstädes i Europa, men dan är för öfrigt hittilldags icke stort annat

än nomenklatur. — I Filologien åter och Antikens studium, som desse kunskaps grenar minst rapportera sig på egennytta, äro vi o-
 nekeligen skridna betydligt tillbaka. Hvar är
 vår tids Lipsius, Henric Stephanus, Montfau-
 con eller Winkelman? — Så ser det ut med
 den vetenskapliga bildningen! —

Och hade vi väl skäl att vänta bättre? —
 Dess förfall var oundvikligen svuret, liksom
 alt betydligare inflytande var hindrat, så snart
 den skiljdes från det allmänna lefvernet och
 lemnades i händerne på instängde kammarlärd,
 hvilka snart skulle blifva frestade att drifva sina
 studier af ekonomisk spekulation. — Äfven
 uppkom häraf ett sofistiskt skryt med lärdom,
 en odräglig ostentation med halft fattade kun-
 skaper, hvarföre moderniteten måst göra sig
 ett eget ord, Pedanteri, hvartil intet spår fin-
 nes i de gamla språken. — Hvad skulle nu
 väl följderna bli af dylika mötiver? — Natur-
 ligtvis, då kunskaper icke eftersträfvades för
 deras egen skuld, utan för vissa egoistiska bi-
 afsigter, skulle all grundlighet komma i för-
 agt. Men deremot blef man så mycket mera
 angelägen om, att framskaffa medel til fram-
 bringande af en snart förvärfvad ytlighet i de
 vettenskapsdelar, som ansågos för mäst väsen-
 teliga för våra staters behof, hvilka vetenskaps-
 delar man behagat gifva namn af Realia. —
 Derföre har också en sådan mängd med Jour-
 naler, Real-Dictionärer och Compendier un-

der det sist förflutne sekelt öfversvämmat Europa. Ja man kan säga att de så kallade lärdes bemödanden varit just förenade att bringa alla vetenskaper til handverk och att uppfinna maskiner, hvarigenom man på tjugufyra timmar måtte kunna lära allt hvad som behagas. Naturligtvis har man förnämligast vänt sig til det uppväxande släktet, för att lära det sine schene rariteten, och derigenom gjort det onda aldeles oboteligt, och derigenom gjort att vi med skäl kunna klaga: Vi äro oduglige och fördärfvade, men våra barn skola ännu mera blifva det! — Man har icke låtit själskrafterne i ostörd glättig verksamhet utbilda sig sjelfve, utan, för att i grund qväfva all fantasi — den enda sanna källan til all energi och dygder — äfven tänkt på medel att under barnens lekar och tidsfördrif bereda dem til att blifva bildade verldsmänniskor — såsom termen är. — Så till exempel har man ju uttänkt det frappanta konststycket att lära barn Geografi under bollkastning med flere andra dylika uselheter, som det är lika så skamligt som bedräffligt att säga efter. —

Men Konsternas idkare pläga vara mera samhällsmänniskor, kanske att de bättre och med mera värkan uppfylla sitt kall? — Min vän! har du verkligen denna tro, så forska icke vidare i detta ämne. Du skall annare grymt, med förlusten af ditt lugn, betala din pyfikenhet, ty äfven här ser det lika rysligt ut.

Efter Poesi är icke mera att fråga; den har längesedan bortdödt för människoslägtet. Bland själssvaghet, feighet och karacterslöshet trifves icke Skaldemön; sinnena äro för släppa att fatta dess behag. Man hör ofta den fordran göras, att man på vers icke skall säga annat eller annorlunda än man rätt och slätt kunnat säga på kvardagsprosa. Huru skall det då stå till med denna Gudomeliga konst? — Vår tids förfall i anseende till de bildande konsterna, är mera allmänt medgifvit och öfverklagat. Här och där kan väl en Målare eller Sculptör få ett ovaragtigt rykte, men de tider äro längesedan förbi då någon var så stor att han omkring sig bildade en skola. Och Musiken har länge redan upphört att anses för annat än någon ting högst mekaniskt, som kvar och en skulle kunna lära. De ställen i Europa böra därför vara ganska rara, der man kan få höra en verkelig koncert eller en verkelig musik. — Och härtill äro konstens utöfvare äfven sjelfve skulden, ty vanligtvis sträckas deras kunskaper ej längre än till så mycket af den yttre tekniken som behöfves för att visa deras virtuositet. Men att tro det desse saker äro af ett högre värde eller fordra en betydligare själsansträngning, det är bara Studentdrömmar. — Så är allmänna ton. —

Vid denna generella granskning har jag visst icke glömt enskiltas lyckliga bemödanden mot det tiltagande förderfvat. I de bildande

konsterna äga vi en landsman, Hofintendenten Sergell, af en i alla tider utmärkt förtjenst. I synnerhet har en och annan Tysk tänkare och skald ganska lyckligen sökt det rätta och att väcka uppmärksamhet och imitation af antikens förnufts- och snille- alster; men de hafva föga verkat på det hela, och nätsan intet kunnat uträtta mot den legion af Vulpier, Salzmänner, Kotzebuer, Bardiler och Gud vet hvad de alla heta, hvars skamliga litenhet och förvridning älskas af våra samtida. Annars har numera äfven Tysklands bättre tider försvunnit. De hafva der i landet, såsom annorstädes — hvilket är ett säkert och otvifvelagtigt omen til ett folks förfall och snara undergång — numera endast rigtat sin uppmärksamhet åt Politiken, och se med bifvande blickar på den stora och förfärande koloss, som hotande uppstått vid dess gränser för att underkufva världen. —

Men under det vi icke kunna undgå att bittert klaga öfver den högre, den ädlare kulturens så synbara förfall, eller att bittert förebrå dem, som beredt detsamma, kandet likväl tjena til tröst för hvar och en som mera älskar sitt slägte och dess utbildning och fullkomnande än sig sjelf, att det långt ifrån att lägga hinder i vägen för mänsklighetens skridande til sitt högsta mål, snarare är ett i den högre verldsplanen grundat och bestämdt medel dertil. Sedan ljuset blifvit spridt öfver hela

vår verldsdel och der uppnått sin högsta grad, kunde det, i följe af de förhållanden som herrska öfver de andra delarne af jordklotet icke spridas längre. För at frambringa denna för menskjoslägtets allmänna odling nödvändiga värkan, måste sådana våldsamma skakningar, som de hvilka utmärkte den så kallade medeltiden, nödvändigt beredas. Det var således en oafslätelig fordran at Europa måste så i Moraliskt som i deraf följande Politiskt afseende försvagas. Och denna förslappning tog sin början egentligen vid medlet af nästförflutne sekel, just då den moderna bildningen kort förut nått sin rätta höjd och allmänhet. Sedan har detta nedstigande allt fortare och fortare skett, och det bör ej vara svårt för den som med någorlunda bekantskap af den gamla verdens Historia, vill dermed jemnföra de symptomter som utmärka vår tid, at inse det en medeltid — fastän kanske icke aldeles så mörk och långvarig som den föregående — oundvikligen snart förestår oss. Utom de redan anförda vill jag ännu nämna tvänne augurier, hvarpå denna Profetia är bygd, och hvilka kånhända äro de aldra viktigaste och solklaraste. — Det ena är litterärt och det andra Politiskt.

Liksom i de sista århundraden af den så kallade gamla tiden, har man nu på några år, bredevid des mäst Atheistiska föragt för alle

heligt den djerfvaste materialism, likväl sett en nog crass mysticismus uppkomma och utbreda sig. Jag har redan på ett annat ställe anfört några ord om Verners mystiska Poesi *), men hvilken kan det väl vara, obekant att vi äfven fått en mystisk Theologi, Filosofi ja till och med Fysik? — Detta har börjat att uppkomma och utbreda sig i Tyskland — ett land som länge varit den Europeiska kulturrens hembygd — men den har äfven spritt sig i Frankrike; åtminstone har man till exempel sett der nyligen utkomna förklaringar öfver Nostradami Spådommar, i samma rön som Jungs öfver Uppenbarelseboken, fastän, det förstår sig, ledande till i många fall motsatte resultat. — Och hvad bälur väl detta fenomen? — Intet annat än att människosmillet gör sitt sista, förtvillade bemödande att frambringa något stort, kraftfullt och origi- nellt, hvarefter det faller i den matthet och dåghet som är en gifven följd af all öfver- spänning. Så skedde det åtminstone efter de tidehvarf som utmärktes af en Apollonius från Tyana, en Lykofron, en Jamblichus, en Prudentius och flera; och vi hafva säkerligen det samma att förvänta, så mycket mera som vi genom alla våra litterära anstalter snarare arbetat och arbeta för än emot denna följd.

En ännu mera i ögonen fallande omständighet är Europas närvarande Politiska

*) Se min Kritik öfver Schiller, sid. 83.

Ställning. En kraftfull, verksam och med alla erforderliga hjälpmedel rikt utrustad Monark har uppstigit på Frankrikes thron och lärer ej upphöra förr än han sitter på hela den bildade världens. Jag för min del måste erkänna, det jag anser den för att vara bra bild, som ej märker, att detta är den store Napoleons afsigt. Man må ej invända, att han motarbetar sjelf en Universal-monarki i det att han skapar nya Stater af de eröfrade länderne, och tillsätter der Konungar och Regenter. Men heta desse Konungar icke Lieutenantes de France? Och tillsatte de Romerske Inkräktarne icke också Reges och Regiculi, men var ändå Romerska väldet annat under sina Cesarer än en Universal-monarki? — Dessutom påkallar hela vår närvarande bildningsskick en Allmän öfverregent, ty vi hafva, som åtförande är visat, kommit till samma punkt som den gamla världen var, vid den tiden då Augustus grep till allherrskares spiran. Ja den som noga vill jemnföra de båda epokerne, skall utan tvifvel finna den mest frappanta öfverensstämmelse mellan de omständigheter som framkallade Augustus och de som framkallat Napoleon. Men med det att jag sagt, det närvarande bildningsstad nödvändigt påkallar en Universal-monarki, vill jag visst icke neka en dylik statsförfattnings skadlighet. Så länge människoslägtet behöfver stater — och det behöfver det alltid, till dess det hunnit den full.

komlighet, att det kan styra sig sjelf — är en universal - monarki det sista medlet till dess totala fördärf för flera sekler. Derigenom utrotas all täflan mellan de serskilta människorna, och derigenom försvinner småningom allt ljus, all energi och all karakter, under det feighet och tygellösa laster taga öfverhand. Närvarande symptom är således ett så mycket starkare bevis för min spådom om en kommande medeltid; ty på en universal - monarki följer en folkvandring, lika säkert som natten följer efter dagen.

Mången påstår likväl, att en folkvandring är omöjlig, att vårt nu brukliga krigssätt gör en dylik öfersvämmning af vilda horder, som den gamla världen måste ertara, alldeles impraktikabel. Men jag fruktar att detta icke är nog säkert att stödja sig vid. Ty utom det att just vårt närvarande stridssätt är en följd af försvagade krafter, så har denna svaghet, sedan krutets uppfinning, så märkligen tilltagit, att stridsvapnen med hvarje generation måst göras lättare, bräckligare och mindre värkande. Af samma ordsak har man ju i de sednare årens krig måst använda så ofanteligen stora arméer, och hvad värkan kan väl detta halva på kommande släkten? Då långvariga och förödande krig härjat de folkrikaste länder, och då ett jenit stigande sedefördärf och den tärande sjukdom, som de misshandlade Amerikanernes andar till en evigtvarande häm-

degissel sände in ibland sina Christna Tyranner, bränt bort all moralisk och fysisk kraft hos Nationerne, då skola de förgäfvets hoppas beskydd af sina skjutgevär emot de oförderfvade Barbarernes mäktigare vapen — deras tapperhet. — Vidare säger mången: huru är väl en folkvandring möjlig, ty hvarifrån skulle den utbryta? Hvilka vildar skulle väl vilja öfversvämma det bildade Europa? — Hvem har fått en så skarp blick, att han så noga kan genomskåda framtidens slöja för att precis kunna bestämma detta? — Men för det att man icke kan säga namnet på de folkslag, som skola förhärja vår verldsdel, eller icke kan bestämma timman och stunden då de skola inbryta, följer icke, att denn profetie, grundad på andra bestämdare auspicer, derföre är falsk. — För öfrigt, hvem har väl sett de märgfulla Resarne från Don och Dnieper, och icke i dem trott sig se Europas tillkommande beherrskare. Vänta ännu några århundraden, lät färdärfvet vidare gripa omkring sig, lät våra furstar allmänt uppsätta sine Garderegement af desse kraftige naturens barn, liksom Roms svaga Cesarer, i de sednare tiderna, gjorde med Götherne, lät derigenom närmare kändedom om den Europeiska taktiken, och lust till mildare och frugtbarare länder spridas bland de kosackiske horderna, och jag vill väl se på hvad sätt de i laster nedsölade, feghertade Europeerne skulle kunna emotstå dem. —

Hvad tillhör oss då att i så fatta omständigheter göra? — Ja att oupphörligen sträfva till att i våra gerningar och tankar, utan afseende på vår tid, uttrycka det rätta som vi anat, på det att, efter den oundvikeligen kommande medeltiden, då människorna åter uppvakna ur sitt slummer, de snillen som då resa sig att lysa tidehvarfven, må hafva något för sig undangjort, och derföre med välvilja nämna våra namn. Hvad som minst passar sig för närvarande epok, om man ej vill bortslitas af förderfvets ström, är platt passivitet och overksam kontemplation.

S k i l l s m å s s a n .

*Canzonetta *) efter Metastasio.*

Hon slår den sorgliga stunden;
 Se afskedets tårar de strömma;
 Hur skall jag lefva, du ömma!
 Så skild långt borrt, från dig?

*) Till Metastasios sköna Canzonetta, LA PARTENZA, har den rycktbara Acerbi komponerat en ganska vacker melodi, som äfven hos oss är bekant. Hänryckt af så väl Poesiens som Musikens behag, har jag vågat ofvanstående öfversättning, för att gifva dem af mina Landsmän som ej förstå Italienskan, åtminstone en aning om detta styckes förträfflighet. Men då jag föresatt mig att, utom den lika metern, äfven bibehålla samma

Jämt qvalet mitt lif skall föröda,
 Beständigt mitt hjerta skall blöda,
 Och ack! hvem vet om du
 Skall nånsin minnas mig!

Tillåt till det minsta dock bilden
 Af min förtviflade plåga,
 Min sorgliga klagan sig våga
 Att nalkas, ö Älskade dig.
 Beständigt hvart hälst du dig vänder
 Till dig mina suckar jag sänder,
 Och ack! hvem vet om du
 skall nånsin minnas mig!

Ifrån de ställen du lemnat
 Skall snart ock din älskling försvinna
 Och söka kring nejden att finna
 Den plats der du undangjömmt dig. —
 Då dagen flyr bortt, då hån randas,
 Ditt namn med min stämman skall blandas
 Och ack! hvem vet om du
 Skall nånsin minnas mig!

Jag ofta de rum skall besöka
 Kring hvilka med dig jag har sväfvat,
 Der fordom så lycklig jag lefvat
 Då än jag lefde med dig.

Rythm -- hvarigenom blott min version blef
 passande för originalets melodi -- såg jag mig
 nödsakad att vara mindre trogen än jag öns-
 skatt och äfven att utelemna en sträf.

Der minnet hvar fröjd skall upplifva
 I å nytt, att allt lugn från mig drifva
 Och ack! hvem vet om du
 Skall nånsin minnas mig!

Snart skall en annan dig trycka
 Med ömhet emot sitt sköte,
 Snart ilar en ann dig till möte
 Att kärlek begära af dig.

Hvem vet då om bland dessa nöjen,
 Bland vinkande lekar och löjen,
 O Himmel! hvem vet om du
 Skall nånsin minnas mig!

Mins dock att din bild, o du sköna!
 Beständigt i hjertat jag närer,
 Mins hvilken eld mig förtärer
 Fast öfvergifven af dig.

O mins hur din bortgång mig sårar,
 Mins afskedets brännande tårar,
 Mins — — ack! men hvem vet om du
 Skall nånsin minnas mig!

*Dialoger af Lukianos *)*

MYRTION. PAMFILOS. DORIS.

Myrtion. Nå du skall gifta dig Pamfilos!
 med Skeppsreddaren Filons dotter; ja de säga

*) Studium af den antika litteraturen tyckes nu äfven börja att vinna insteg hos oss, ehuru allmänheten ännu icke synes dertföre hafva fått någon afgjord smak. Att bereda en

att du redan så godt som är gift med henne. Du anser således för ingen ting mera dina så många gånger gjutna ömhets tårar, dina så ofta besvurna eder? Nej! Myrtilion är numera giömd, och detta, o Pamphilos! då jag sedan åtta månader bär en annan din sjelf under mitt hjerta. — Det är då allt hvad jag vunnit af din kärlek, att jag snart blir barnaföderska, detta den svåraste olycka för en Hetär. — Dock skall jag aldrig förskjuta mitt barn, var viss derom, isynnerhet om det blir en gosse; utan skall jag kalla honom Pamfilos, att han ännu må vara en tröst för min lidande ömhet. Och någon gång skall han koinna och förebrå dig att du varit trolös mot hans moder. — Om du ändock valt dig en vacker brud, men jag har nyligen sett henne vid Dämätersfesten, tillika med sin mor, icke vetande att jag genom henne skulle förlora dig. Men betragta ännu hennes ansigte, o Pamfilos! att du sedermera ej ohjelpeligt må ångra dig, då du ändteligen märker den obehagliga

sådan som för vår vitterhet vore så ytterst viktigt, är väl intet säkrare medel än att först öfversätta sådana stycken som hafva den närmaste likhet med dem som i våra dagar älskas. För denna afsigt vet jag ingen tjenligare auctor än Lukianos, den Grekiske Voltaire. -- Det första stycket är hämtat ur hans Hetären Dialoger, de andra tvänne ur hans Samtal i de Dödas rike, --

färgen på hennes ögon och huru vridna de äro och vindla emot hvarandra. Dock du har sett hennes far Filon, och då du således känner hans ansigte, behöfver du ej att se flickans. —

Pamfilos. Tåligt har jag hört dig så länge prata i vädret om bröllop och Skeppsredaredöttrar och mera dylikt, ehuru jag icke vet af hvarken någon vacker eller vanskaplig fästmö. Det är mig till och med alldeles obekant at Filon från Alopeka — ty förmodeligen menar du honom — har någon giftvuxen dotter. Ej eller är han någon vän af vårt hus, ty jag påminner mig at han nyligen varit ständ inför domstoln i anledning af ett köpekontraet om ett fartyg. Han var neml. ännu skyltig derpå någre talenter till min far, som han ej ville utbetala, hvadan han blef af domarne nödgad att, fastän ovilligt, afbörda sin gäld, hvilket han dock icke lärer tillfullo hafva gjort, enligt hvad jag hört min far säga. — Derföre om jag skulle gifta mig, vade det varit rimligare att gissa på Demeas dotter, hans, som förra året anförde vår Krigshär och som på min mors sida ä ä min slägtinge, än på denna Filons. — Men hvar har du hört detta? — Eller kanske har du sjelf uppspunnit altsammans o Myrtion! för at åter lå anledning att låta din svartsjuka utbryta.

Myrtion. Gifter du dig då icke med henne o Pamfilos?

Pamfilos. Antingen yrar du Myrtion, eller har du något kvar af gårdagsruset; fastän jag tror at vi då icke just drucko så omåtteligt.

Myrtion. Det är Doris som beredt mig denna bedröfvelse. Ty då jag i dag skickade henne at köpa litet ull åt mig och at i Lätos tempel bedja för min lyckliga nedkomst, så har hon händelsevis mött Lesbia — — Men det är bättre at du Doris berättar hvad du hört få framt icke althop är en digt af dig. —

Doris. Må du förkrossa mig, Despoina! om jag digtat et ord. Ty då jag hade hunnit til Prytaneion *) råkade jag Lesbia, som småkrattande sade mig: „nä eder älskare Pamfilos gifter sig i dag med Filons dotter.“ Och då jag ej ville tro henne så bad hon mig stjåla mig in i gränden utanför edert hus, för at se huru alt var med kransar utsmyckat och de församlade flöjtspelare och folkträngseln och de som borde afsjunga bröllophymnen. —

Pamfilos. Än vidare! begaf du dig dit?

Doris. Ja visst, och jag såg allt efter som hon sagt mig.

Pamfilos. Jag förstår nu hela villfarelsen. Lesbia har icke ljugit i allt för dig Doris, och hvad du för Myrtion berättat har sin ful-

*) Så kallades vissa publike hus i de Grekiske Städerna, i hvilka om Fäderneslandet förtjente män hela sin lifstid igenom, på Statens bekostnad, förplägades.

la rigtighet. Men er bedröfvelse har varit fåfång, ty intet bröllop firas hos oss. Utan påminner jag mig nu hvad jag hörde af min mor då jag i går afton hemkom ifrån er. „Din jämnårige, o Pamfilos, sade hon, vår granne Aristainetos son, har nu ändteligen stadgat sig och ingår ett ordentligt ägtenskap, medan du ännu fortsätter ditt umgänge med din Hetär.“ Jag gaf ingen agt på dessa ord utan lade mig att såfva. Men i dag gick jag så bittida ur huset att jag märkte ingen ting af allit hvad Doris sedermera sett. Och om J icke viljen tro mig så gå åter i vår gränd Doris! och se efter hvilken dörr som är bekransad. Säkert skall du finna att det är vår grannes. —

Myrtion. Du har räddat mitt lif, min älskade, ty säkerligen skulle jag ej öfverlevat en sådan händelse.

Pamfilos. Var viss på att något dylikt aldrig skall inträffa, ty jag vore ju vurmig om jag öfvergaf dig Myrtion, i synnerhet då du nu snart skänker mig en ättling. —

HERMES. MENIPPUS.

Menippos. Hvar äro de berömda Skönheterna, o Hermes? Undervisa du mig som är fremling på orten.

Hermes. Jag har väl icke mycket tillfälle dertill o Menippos. Men se der på högra sidan är Hyakintos och Narkissos och Nireos och Akilleos och Tyro och Helena och Leda och alla forntiders sköna.

Menippos. Jag för min del ser blott ben och nakna hufvudskålar, som alla likna hvarandra.

Hermes. Och likväl är det dessa ben, hvilka du synes föragta, som Skalderna beprisat.

Menippos. Visa mig Helena, ty jag kan icke urskilja henne.

Hermes. Den der hufvudskålen är Helenas.

Menippos. Ja så! det var för denna som tusende skepp afseglade från hela Hellas, för denna som så många Akäer och Barbarer satte till lifvet, och så många Städer blefvo sköflade.

Hermes. Men du såg icke, o Menippos, denna kvinna medan hon ännulefde; då skulle du medgifvit att det ej var undransvärdt det de

Stridernas långa besvär för denna kvinna
fördrogo.

Ty den vissnade rosen, som förlorat sin färg, synes alltid vanskaplig och ful, men då hon blomstrade var hon ett under af fågning. —

Menippos. Deröfver förvånas jag icke, o *Hermes*, utan blott deröfver att Akäerne, för

en sak af så liten varagtighet, uthärdade så långvariga mödor.

Hermes. Jag har ej tid att filosofera med dig Menippos; utan utväj du åt dig, hvar du vill, en plats att vistas på, och lägg dig der. Men jag måste gå att öfverföra andra skuggor.

PLUTON. PROTESILAOS. PERSEFONE.

Protesilaos. O Herre och Konung och vår Kronion, och du Dämäters dotter! afslå icke en älskares böner.

Pluton. Hvad begär du af oss och hvem är du? —

Protesilaos. Jag är Protesilaos, Ifiklos son, en Fylakier, Akäernes kamrat och den förste af dem som stupade för Ilion. Och jag bönfaller om att på kort tid få återvända till lifvet.

Pluton. Om detta är din kärlek, o Protesilaos, så äro alla skuggorna älskare.

Protesilaos. Det är icke lifvet, Aidoneos, som jag åtrår, utan min brud, hvilken jag lemnade hemma efter mig då jag afseglade; sedan förde mig mitt olyckeliga öde, vid landstigningen, till döden under Hectors hand, och nu förtäres jag, o Herre, af begäret efter min älskade maka. Jag önskar därför, om än blott på några stunder, få besöka den öfre världen för att återse henne. —

Pluton. Hvarföre har du icke druckit af Lethes vatten o Protesilaos.

Protesilaos. Jag har druckit många gånger, o Konung, men det gifves ingen lindring för mitt begär.

Pluton. Åh vänta blott! Snart skall hon komma till oss och du således icke hafva af nöden att besöka andra verlden.

Protesilaos. Jag fördrager icke något uppskof, o Pluton. Du har ju sjelf älskat och vet således hurudan kärleken är.

Pluton. Hvad gagnar det dock dig att lefva hop med henne en enda dag, då du inom så kort tid åter skall sakna henne.

Protesilaos. Jag hoppas kunna öfvertala henne att följa med mig hit. Således för en skugga skall du snart få tvänne.

Pluton. Men det går aldeles icke an, och något sådant har aldrig förr skett.

Protesilaos. Drag dig bara till minnes, o Pluton, huru du af ett dylikt skäl återskänkte Orfeos hans Eurydike, och af välvilja mot Herakles sände hans vän Alkestis tillbaka i lifvet.

Pluton. Vill du väl med denna nakna hufvudskål, denna varskapliga kropp, synas för din sköna och unga brud? Huru skall hon taga emot dig, då det är henne omöjligt att igenkänna dig? Hon skall förskräckas för dig,

det vet jag, och fly ändan dig, och du således förgäfves hafva tillryggalagt denna väg. —

Persefone. Min man! bifall likväl hans bön, och bjud Hermes att röra honom med sin staf och göra honom ung och vacker på nytt, sådan som han i brüdsängen var.

Pluton. Efter det så synes Persefone, så må du återvända till lifvet, sedan du först på nytt iklädt dig din ynglinga skeppnad. Men kom i häg! att dig skänks blott en enda dag. —

Skaldens Öde.

Uppå lifvets nakna öcken
 Skalden ensam lemnad står,
 Sorgens tjocka svarta töcken
 Sväfvar kring hans krönta hår;
 Då när lyran glättigt klingar,
 Svarande mot nöjets röst,
 Quäfda suckar hemligtsvingar
 Sig utur hans klämda bröst.

Då han outhörligt sträfvar
 Upp til bättre Zoners värld,
 Jäckad han tillbaka bäfvar
 Ifrån verklighetens flärd.
 Fåfängt han på jorden söker
 Sina Idealers spår.
 Hvarje blick bland människor öker
 Hans betryckta hjertas sår.

Häftigt slår hans varma hjerta
 För ett hopp om faders namn;
 Glömma, önskar han, sin smärta
 I en älskarinnas famn.
 Smekad först och sen förskuten
 Uppå lifvets ödestrand,
 Glöms han, lik en blommas bruten,
 Af den muntra flickans hand.

Nödens isband honom leder
 På hans vandrings törnestig,
 Känslans liflighet bereder
 I hans hjerta qual och krig.
 Då hans lyra vällust klingar,
 Klagar doft en inre röst,
 Då han lugnet andra bringar,
 Rasar stormen i hans bröst.

För ett fåfängt rycktes vinning
 Denna lott ej blef hans val. —
 Kan väl kransen kring hans tinning
 Låka hjertats marter-qual?
 Lönar väl odödligheten,
 Återskänker ärans höjd,
 Hvarje utaf verkligheten
 Honom här beröfvad fröjd.

Nej! hans inres vilda smärta
 Satte lyran i hans hand,
 Knöt omkring hans sorgsna hjerta
 Föbos lätta rosenband. —

Sången hoppet blott kan lifva
 I det bröst som den bedrog,
 Endast konsten återgifva
 Hvad som konsten oss betog. —

Om årtteligt Adelskap.

„Du hjörnsten för allt Kongedöme
 Högborne Adel! vi ydmygt töme
 För dig vor Skaal.“

C. M. BRUUN.

Under tiden som förlopp mellan den så lyckliga Regements-förändringen och Riksdagens början, utgjorde vissa korporationers rättigheter och gamla privilegiers giltighet ett allmänt talämne. Naturligtvis blefvo Adels ej heller glömda; och då jag, så godt och så ifrigt jag kunde, ville söka att försvara de billiga förmåner, som detta första Riksstånds urfäder med sitt blod, för fäderneslandets hägn, sig förvärfvat, så bemödade jag mig att i minnet inpräglade alla de argumenter som för det ärftliga Adelskapets nytta, naturlighet och förnuftlighet blifvit anförda. Men som jag tyvärr! snart nödgades besinna deras otillräcklighet, och jag icke är nog skarpsinnig att utfundera några nya, mera bindande — men likväl i högsta grad nitälskar för detta urgamla stånds heder och bästa — så måste jag anhålla att någon annan täcktes åtaga sig det besväret. Vore jag rik, skulle jag visst icke underlåta

att genom ett utsatt pris framkalla tänkarn att i detta ämne visa hvad han duger til, men som jag det icke är, så måste jag öfverlåta åt hvars och ens nit för den goda saken att deraf uppeldas till det ädla Ridderskapets försvar. Och för att öfvertyga allmänheten att härtill är hög tid, tror jag det vara min pligt att framlägga de inkast, som en af mina bekanta emot mig andragit. Dock på det man älven må se att jag, af alla mina krafter, sökt försvara mig och mitt stånd, torde det vara bäst att framställa vårt samtal, så vidt det ännu fästes i mitt minne. — Då det just ej är af någon vigt att känna min motståndares egentliga namn, så vill jag kalla honom Roturier, för att ändock någorlunda karakterisera honom. —

En dag i April månad 1809, kom han till mig på min kammare, då vår Diskurs börjades som följer.

Jag. Du kommer just lagom för att säga huru min nya adelsuniform passar mig.

Roturier. Har du lagt dig till en sådan? Det hade jag hvarken trott eller önskat i anseende till dig.

Jag. Hvarföre icke? Det är min ovilkorliga rätt, såsom Svensk Adelsman, att bära den.

Roturier. Det medgifves visserligen; men det gifves vissa rättigheter, som det är bäst, förnuftigast och ädladst att vid vissa tider

icke åberäpa. Om hvar gatpoike på din kläddräkt kan se att du är välboren eller icke, bör göra dig rätt liva, men icke så för allmänheten. Den som ej känner dig, tror att du vill skryta med en förmån, som icke din förtjenst dig förvärfvat; och då det ibland den klassen, som icke har rätt till brukande af samma klädbonad, finnas nog svaga hufvuden som afundas dig dina epauletter, så retas de af den ostentation så väl emot dig som emot hela ditt stånd, och deraf uppkommer misstroende och disharmoni medborgare emellan.

Jag. Svaga hufvuden sätter den kloke sig öfver och låter dem fritt afundas öfver rättigheten till en viss dräkt, då de ej hafva några andra att stöta sig på. Och blir det alltid Adels fel att de så efterhand låtit beröfva sig den ena företrädesrättigheten efter den andra, så att den nu äger ingen kvar mera.

Roturier. Skall en fräseman behöfva att af en ofrälse undervisas om sina privilegier? Det bör väl icke kunna vara dig obekant att det gifves vissa ämbeten i Staten som endast af Adelsmän få beklädas.

Jag. Ja hvad är det att tala om! Dessa sysslor äro Hofämbeten, hvilka visst icke äro att afundas, ty de medföra mera besvär än fördel och nöje.

Roturier. Om så vore, hvarföre fiken i efter dem? — Men det är icke sannt att

det blott äro Hofsyslor som blifvit Adeln förbehållne. Än de rika lönerna vid Cuirassier Regimenten och Lif Gardet till fot, medföra deras egande hvarken fördel eller nöje? —

Jag. Det tyckes väl vara naturligt att vissa Regimenten, såsom ett garde till exempel, hvars egentliga bestämelse är att gifva glans och lustre åt ett Hof, endast besättas med ädlingar.

Roturier. Kunna dessa då blott gifva glans och lustre? Hvarigenom har naturen ensamt gifvit dem det privilegium? Äro desse väl de som halva den uteslutande bästa upfostran, det finaste omgängessätt, de mästa tillgångar att brijera? Eller hvarifrån härflyter glans om ej ur någondera af dessa trenne källor? —

Jag. Jo! äfven af ett gammalt lysande namn, en titel hvarvid man vant sig att fästa ett slags anseende. Då äfven vissa handteringar liksom äro ärfvelige bland en viss klass af andra medborgare, så ser jag intet skäl hvarföre icke ättlingarne af Rikets fordne försvarare också måtte ega vissa syslor, med dertill hörande skyldigheter och förmåner, sig förbehålle, då dessa hålst utgöra Adelns enda uteslutande rätt.

Roturier. Om denna verkligen vore den enda, så skulle jag visserligen icke mycket tala derpå. Men betänk, om det den väl är

Har icke Adeln en annan rätt af den aldurstörsta vigt? — Menar du väl att någon människa skulle hafva fallit på den tankan att välja dig till en af Rikets Representanter, och således gifva dig säte och stämma vid instundande Riksdag, om ej du händelsevis dertill blifvit född? — Hvarigenom har du gjort dig förtjent af ett slikt förtroende? — Besinna hvad följer det kan hafva och äfven verkeligen vid flere tillfällen haft, att människor blifva lagstiftare som icke mera förstå hvad statsförfattning vill säga än jag förstår Arabiska, och att sådana hafva rätt att besluta om medborgares beskattning som äro färdige att tiggasig en tolfskilling till mat, då de komma från Riddarhuset.

Jag. Detta är en följd af Adels natur. Adelskap beror på födsel, och börd är dess grundprincip. Då nu Adel är nödvändig, så måste man se öfver med en liten olägenhet som deraf härflyter.

Roturier. Kallar du det en liten olägenhet att börd gifver en post, som endast den vidsträcktaste bildning borde gifva? Att en varelse födes att vid öfverläggningarne af Statens bästa vara din like, med hvilken du utom Riddarhuset icke ville hafva det minsta att göra? — Men passe pour cela! du sade att ärfstelig Adelskap var nödvändigt. Jag önskar väl att höra dina argumenter för den satsen.

Jag. Jag behöfver ej att åter upprepa de bevis som finnas i alla Politicor för den satsen att Adelskap är en absolut nödvändighet i alla monarkiska stater.

Roturier. Du torde ej vilja nekä att Konungariket Italien är en monarkisk stat, och likväl finnes der ingen adel såsom Riksstånd betraktat *) Och förmodeligen kommer denna stat att derföre lika väl bestå, ty jag begriper ej i hvad egenskap Adeln i ett Konungarrike skulle vara nödvändig.

Jag. Såsom en mellanlänk emellan Konungen och folket.

Roturier. En mellanlänk! hvad vill det säga? — Jag har trott att adeln också är en del af folket i vårt land. — Men antagom att den utgör en mellanlänk, hvar till skulle den väl tjena? —

Jag. Dertill att på ena sidan skydda folket för Konungens förtryck och på den andra, att bevara Konungen för folkets egenmäktiga ingrepp. —

Roturier. Detta gör den allmänna upplysningen långt bättre än någon Adel. Och dessutom hvar har du sett adeln beskydda Konungens rättigheter för folkets ingrepp? — Ej

*) Man vet att Riksständen i Konungariket Italien utgöras af Gli Litterati, Gli Possedenti och Gli Commercanti.

är det den speculanta Köpmannen, den grublande lärde, den dagsvärkande bonden som utspinner rebelljoner och bereder Statshvälfningar, utan det är ingen annan än den högsläktade Herren och Riddersmannen som har nog magt, nog ledighet och nog herrsklystnad för att anlägga planer huru han måtte kunna gripa i den spira som en svag hand håller. —

Jag. Och likväl hafva alla våra frihets-hjeltar varit Adelsmän. Skall jag behöfva att ge dig en lection ur fäderneslandets Historia? Jag förmodade att du lika så väl som jag skulle veta, att ända ifrån Gustaf Wasa ned till de redlige och behjettade män som nu nyligen räddat vårt fädernesland från fördärfvet, voro alla våra hjeltar och store män af adelig börd.

Roturier. Jag är icke okunnig derom, och skall intill dyrkan vörda desse våra ädla välgörare. — Men utom det att du blott behöft gå litet längre tillbaka, för att stöta på Engelbrecht Engelbrechtson, hvilken icke bar något adeligt vapen på den sköld han sträckte för fädernebyggden; och att du glömt det de fläste af våra heroer, en Adler Salvius, en Stjernhjälm, en Aschenberg med flera icke ursprungligen voro ädlingar, utan ärhöllo just denna värdighet som belöning för redan bevisade tjenster, så är detta i sig sjelf en förtjenst som tillhör indivi-

duen, hvarvid hans adelskap icke kommer i be-
 tragande. Visserligen skulle en Adlersparre,
 en Adlercreuts, med flere, gjort precist det-
 samma som nu, om äu de aldrig hetat välbor-
 ne, men det oagtat innehaft de platser som
 gäfvø dem lägenhet att utföra sina patriotiska
 hvarf. Ty det lär du väl ej vilja påstå, att det
 var denna tittel som gaf dem deras mod, de-
 ras upplysning, deras fosterlandsälskande tän-
 kesätt, eller att de utan den ej kunnat ega des-
 sa stora egenskaper.

Jag. Du medger ju således att Adeln
 gagnat.

Roturier. Att en, två, tre eller flere A-
 delsmän gagnat, ja att de varit eller äro de
 mäst agtningsvärde människor, det har jag
 medgifvit; men att Adeln, såsom stånd betrag-
 tad, att Adelskap in genere tjent till något re-
 elt nyttigt för mänskligheten, eller den eller
 den staten, det nekar jag, och med goda skäl.
 Hvad var det som störtade Rom i Despotis-
 mens afgrundsbojor om icke dess Adel. Och
 rådfråga hvilken Kultur-historia som hälst, och
 du skall finna att det är detta stånd som så
 länge uppehöll Europas bildning och gaf den
 en sådan falsk rigtning. Jag behöfver blott
 hänvisa dig till din favorit, Eichhorn, för att
 inhämta vidare upplysning härom *).

*) Se hans Geschichte der Cultur und Litteratur
 des neueren Europa, Göttingen 1796 1:r Th,
 Seit, 6.

Jag. Huru många gånger har jag likväl icke hört dig prisa Riddarnes höga dygder och den ädla esprit som lifvade Chevalleriet?

Roturier. Det der förefaller mig som om du ville vederlägga någons klagan öfver konsternas förfall dermed att du förde honom till sinnes att han berömt Sergels arbeten. — Vorø då alla Adelsmän Riddare? Och mot hvem sträckte de ädle Cavalleros sina lansar oftare, då man undantager Morer och Hedningar, än mot den liderliga Rövvar-adeln, som borttog från den närande fliten sin förtjenst eller pinade och våldförde sina underhafvande. *)

Jag. Men om Adeln vore så skadelig, hvarföre skulle man då finna den i alla stater, och huru skulle de kunna bestå med denna, efter din målning, så fördärfveliga planta i sitt sköte? —

Roturier. Derföre att Riddarnas bemödanen och vissa kraftfulla regenters omvårdnad bragte det tredje, det vill säga, det fria Borgareståndet, till fasthet och bestånd. Derigenom blef en högre odling möjelig och Adeln har äfven måst deltaga deri; ehuru äfven i flere länder än vårt, det första Riksståndet klagat öfver förföljelse, när Regenten fordrat

*) Se Eichhorns Cultur-Geschiche, I. c.

som en skyldighet att dess medlemmar skulle lära något. *)

Jag. Det der förklarar icke min första fråga. Vi hafva ofta kommit öfverens om att visst icke alla regenter under medeltiden voro afgjorda dumbufvuden. Vi hafva ofta anmärkt att en och annan af desse sett mycket längre än flere af vår tids lärdt uppfostrade Förstar. — Hafva vi icke ofta varit ense derom?

Roturier. Jo, det hafva vi varit och äro än i dag. Men hvart ärnar du taga vägen med den der långa preliminären.

Jag. Tror du då att desse kloke regenter skulle hafva tillåtit, att ett så mäktigt Riksstånd grundat sig i deras länder, om de ej insett den nytta som detsamma skulle medföra. —

Roturier. Haha ville du derhän! — Turpe & Miserabile. — Du måste således icke känna huru Adeln först uppkommit. **) I de äldsta tiderna, då de Germaniske barbarerne

*) Konung Carl IX höll en Riksdag i Stockholm, der han så häftigt tilltalade Ridderskapet och Adeln att han blef rörd af slag. Han hade velat insätta i Sveriges lagbok, att den Adelsman som icke gjorde nöjagtiga framsteg i vettenskaper skulle förlora arf och Adelskap. Detta upptogs som en förföljelse &c. Fants föreläsning i Svenska Hist. Häft. II. sid 147.

**) Se vidare härom Yverdonska upplagan af Encyclopedien Art. Noblesse.

bemödade sig att eröfra Europa; måste desse Horders Konungar vara betänkte på att uppmuntra sina undersätare till de dryga rustningar som för detta ändamål behöfdes och till hvilkas betalning ännu ingen statscassa fanns. De låfvade då att hvarje kämpe som till häst utdrog med i deras härfärder, skulle, för sig och sina efterkommande, få besitta så stor landsträcka, som han i det fiendteliga landet eröfrade, med full frihet för alla andra skyldigheter mot staten, än den att vid anmaning, med fullt harnesk, infinna sig vid den Kongelige arméén. Sådan är Adels första ursprung.

Jag. Om ock detta skulle hafva varit anledningen till första utdelandet af adelig sköld och hjälm, hvarföre skulle likväl sednare Regenter hafva vidtagit den författningen att sedermera, utom detta eröfrande, meddela dylik heder och värdighet åt sina trogna tjenare? —

Roturier. Besinna hvilken Konung det var som först införde detta bruk. Det var Philip le Bel i Frankrike; och denne det gamla Chevalleriets häftige förföljare visste nog hvad han gjorde. Hans högsta syfte var att för sig och sina efterkommande vinna ett oinskränkt herravälde. — Som hvarje annantyrann, kände han ganska noga det gamla Politiska axiomet: Divide & Impera! — Härtill kunde han icke uppfinna något säkrare medel än

att göra Adelsmän, och han lyckades också i sitt bemödande.

Jag. Du nyttjar, det måste jag säga, en allt för underlig marsch i ditt resonnement, ty du motsäger nu rakt hvad du för en stund sedan yttrade; — Då var det Adeln som på ett otillbörligt sätt inskränkte Konungens myndighet och nu är det Adeln som utvidgar den.

Roturier. Och du, det måste jag åter å min sida säga, har i afseu föresatt dig att se mina ord ur en allt för ensidig synpunkt. Jag sade att under en svag regent, en Erik XIV t. ex., underlåter icke den Aristokratiskt sinnade Adeln att nappas med Konungen om det högsta väldet i Staten. Men det hindrar ej att Adeln icke för en härsklysten och kraftfull Monark måste tjena till fotapall hvarpå han uppstiger till Despotisk magt. Ja Adeln tjänar just genom sina Aristokratiska tänkesätt så mycket bättre dertill, som dessa tänkesätt i ännu högre grad uppretta det öfriga folket emot dess mera förmånligt Privilegerade medborgare. Detta är ock reson hvadan nästan alla Europeiska stater antingen styras efter Aristokratiska eller Despotiska grundsatser.

Jag. Är England också Despotiskt eller Aristokratiskt?

Roturier. England gör visserligen ett ganska märkvärdigt undantag, och man ser

nog på dess konstitution att hvarken en Kongl. Minister eller några Adelsmän uppsatt densamma. Dock måste likväl Adeln äfven här tjena till medel för Konungen att understundom utöfva en mera utvidgad magt än grundlagen tillåter. Du känner förmodeligen lika väl som jag det expedient hvaraf hans Brittaniska Majestät betjenar sig då han i underhuset vill drifva igenom någon ny uttänkt beskattning. — Till sådana missbruk leder Adelskapet äfven i de stater der det är mest inskränkt. Och kasta en blick i vår Historia, och du skall se att, ifrån den tiden Adelsståndet hos oss uppkom, den allt intill denna dag intet annat är än en rik tafla på Aristokratismens och Despotismens långa förfärliga kamp, der ömsom den ena och ömsom den andra legat under och deraf beredt de så täta statshvälfningar som intet annat rike i lika mängd kan uppvisa. Möjligtvis blir det snart en gräns satt för dessa brytningar; ty man måste medge att vårt Rikes Adel på någon tid visat ett så liberalt tänkesätt som man fåfängt söker annorstädes. — Detta är ett hugnande bevis på upplysningens värkan i vårt land, eburu man väl icke deraf ännu på lång tid kan förespå en generell värkan, ty det är naturligt svårt att i de Hög- och Vålbornas bröst utrota hvarje gammal fördom om sina ärfda rättigheters helgd. —

Jag. Fördom! — Antingen skall man tadla allt arf eller intet. Ty det är visserligen

icke obilligare att ärfva frugten af tappre fäd-
ders mod än den af rike fädrens möda och
sparsamhet.

Roturier. Med all skyldig respect för
den store Kellgren af hvilken du länt detta ar-
gument, vågar jag likväl förklara det för en
ren sofism. Man bör väl göra skilnad på hvad
som ärfves. Köpmanssonen som ärfver millio-
ner, får derigenom något materielt, som jag
allt för väl mekaniskt kan lämna ifrån mig till
en annan; men den unge välborne Herrns arf
är åter rent Ideelt, nemligen redlig vilja,
upplysning och patriotism, eller rättare sagt
ett järnbref på att han skall anses för att haf-
va desse egenskaper om än hans handlingar al-
drig så mycket motsäga det.

Jag. Hvem i Herrans namn har sagt att
Adelskapet medför ett dylikt järnbref? —

Roturier. Edra Privilegier. Ty desse
trenne egenskaper, med en betydlig förmö-
genhet förenade, äro väl de som böra pre-
suponeras hos hvar och en för att kunna vara
en Nationsrepresentant. När nu hvarje adels-
man födes med rättighet att representera, så
vill det väl säga, att han födes med en ovill-
korlig rätt att anses ega alla dessa dygder och
förmoner, som vi andre måste söka att för-
värfva oss, och derföre ej inser, att detta arf
är den absurdaste orimlighet — NB då man
ej sätter sig för att icke inse, det dens för-

stånd måste vara rätt besynnerligen organiserad.

Jag. Desse af en folksrepresentant erforderlige egenskaper angå icke oss adelsmän; ty vi deltaga icke i lagstiftningen såsom representanter för nationen eller någon del deraf, utan i stöd af gammal häfd, såsom adelsmän tout court.

Roturier. Såsom Adelsmän tout court! — Det var en egen sats. Om J icke skolen föreställa en del af Svenska Nationen, så måtte jag säga att de andre tre Stånden äro bra enfaldiga som icke prompt jaga eder från Riksdagarne. Ty hvilken kan väl stifta lagar för och lägga beskattningar på Nationen som icke dertill fått sig rättigheten på ett eller annat sätt uppdragen, och huru kan väl då den som icke representerar folket, eller en del deraf, deltaga i öfverläggningarne om folkets angelägenheter. Och hvarigenom skulle Adeln hafva fått denna, efter din utsaga, på gammal häfd grundade rättighet.

Jag. Derigenom att vi äro söner af fäder som med sitt blod befriat och försvarat eller med sina utmärkta talanger hedrat, upplyst och gagnat fäderneslandet.

Roturier. Min vän! tag för all del icke munden så full, ty det passar visst icke så aldeles dig. Vore du en Torstenson, en Lindköld, en Linné eller så borrtåt, så kunde detta

språk förlåtas dig, men med ditt obskura namn är det bäst att icke rycka fram med detta argument. — Öpna blott din Stjerneman och du skall se hvilka obetydliga varelser, hvilka af häfderna och efterverlden förgätna människor de fläste varit som fått sina vapen uppsatta på Riddarhuset. — Man behöfver ej mera än att genombläddra er matrikel för att falla på den tanken att de Konungar, som frikostigast utdelat Adelige Privilegier; dermed åsyftat något helt annat än förtjenstens belöning.

Jag. Käre du tig! — Jag är längesedan trött vid ditt ergotage som ändå icke är annat än ett foster af afund och missundelse emot Adeln.

Roturier. Hvarföre drog du ej förr fram detta så stränga argument, som aldeles tillstoppar munden åtminstone på mig.

Elegi.

Mera ej kärlekens barn, med den yngsta af
Gratierna, aflad,

Lätta Eligia! du Grekiske dyrkare fann.

Lesbiska Näktergaln af häftiga lågor förtärd var.

Icke klingade mer ömme Memnermos! ditt
spel.

Eratos' älskling Hermesianax! din röst var för-
stummad,

Glade Kallimachos sist dyrkade nöjets regent.
Då för eviga dar Elegien det sjunkande Hellas
Öfvergaf, och sin plats tog i det eviga Rom.
Klädd i Neäras gestalt, hon tjuste den veke
Tibullus,

Och i hans lugna bröst byggde sitt altare opp.
Lätt dess smekande röst, från hans välsträn-
gade lyra

Hördes, då stilla hans hand tolkade Delias lof.
Skickligt Enietas' eld hos den Umbriske Skal-
den hon tände.

Cynthia hans första suck, Cynthia hans yt-
tersta var.

Kärlakens brand, ej snillet, de lågande qvade-
na födde,

Oftast med ovig hand slog han på strängar-
ne tungt.

Lik den lekande lärkan, som skämtar i mår-
gonens strålar,

Tjusar hvart lättrördt bröst, Julias Älskling!
din sång.

Obetänkt, utan konst, utur ditt Melodiska hjerta,
Flyter skämtsam och yr ständigt den läckra-
ste ton.

Qvickhet och Fantasi dock mer än den sanna
passionen

Knyta med fladdrande hand kring din Ko-
rinna sin krans.

Snart dock Kamenernas eld i det slafvande La-
tien släcktes.

Hellas ack! fans icke mer, och det ej ska-
pas på nytt.

Skönheten lämnade Rom, af fräcke Cesarer
fördrifven.

Rysliga lasters hop trädde i Nöjenas spår.
Deierns dyrkan sönk, och den glada Olympi-
ska skaran

Störtades från sin höjd ned till den gamle
Saturn. —

Backantinnorna mer ej prisade fröjdande Guden,
Ingen af dufvon ett par, helgade Venus! åt dig.

Heliga Jungfrun, med försäkelsens gloria kransad,
Tyngd af bekymmer och qual, lutad vid
korset man såg,

Uppå hvars stam den Alsvåldiges Son försona-
de världen.

Gamla tiden var död. Ur den marterades sår
Föddes en ny med nyare brott och nyare dyg-
der.

Annan Kamena ock lifvade Skaldernas bröst.
Fordna Elegia nu, bedröfvad, och värd sin be-
nämning,

Vandrade misskänd kring, hånad och höljd
med föragt.

Lustrarnas mättnad och hunger ej ljöd från din
harpa Patrarca!

Nöjenas hulda Karit lifvade icke din sång.
Stundom ett Eko än af dess evigt lefvande qväden.

Hördes från dig Sanazar, från o Lotichius dig,

Verlden var ändrad dock. Ej det högttornade
Roma

Var, som i fordna dar, Bruternas fädernejord.
Latiens språk man ej mer uppå Kapitolium hörde.
Nöjets lekande sång endast den lärde förstod.
Men ej kärlekens fröjd för den lærdes Lyceer
bestämde;

Kring om jorden han vill prisas af gossar
och mör. —

Länge förgäfsves Elegia! du dig en dyrkare sökte
Som uttyda med konst Amors orakler förstod;
Till dess i Pindisk glans sig höjde den skäm-
tande Goethe,

Åt hvars skickliga hand Febus sin lyra förtrodt.
Än som Eufrosyn du tjuste hans svärmande hjerta,
Än som Bettine du, gycklande, linan besteg.
Än i ditt älskade Rom, som blomsterflicka, i
fjettrar

Ut af rosor du hårdt älskade fremlingen bandt.
Och den låga som förr på Amors triumvirer
deld var,

Du i den endes bröst tände och närde så mild;
Och den mirten som förr, bland lagern, du
knöt till de trenne,

Kring hans lockiga hår, knöt du med lekande
hand.

Kärlekens eld, nu i skönare glans, hos yng-
lingen lågar,

Och uti Skaldens sång lefver nu evigt ditt
namn. —

S å n g
efter Göthe.

Hvar är det land ? der i en vänlig vår
Orangen prydd med silfverblommor står,
Kring lagern der, gjuts klara himlens ljus,
Bland mirten hörs en stilla västans sus;
Hvar är det, hvar?

ditåt, ditåt!

Min älskade! med dig må gå min stråt,

Hvar är det hus? der rymlig är Portaln
Och tjust hvart rum och glänsande den saln
Der marmorbilder stå och se på mig:
„Hvad har man gjort, o arma barn! mot dig?“
Hvar är det, hvar?

ditåt, ditåt!

Min vårdare med dig må gå min stråt,

Hvar är det berg och hvar den dunkla stig?
Der Mulan lätt bland töcken irrar sig,
Der drakar bo i mörka klyftorne,
Hvars brant är djup, hvars spetsar hotande
Hvar är det, hvar?

ditåt, ditåt!

O Fader, sök en gen och säker stråt,

Af Marino.

Jag hört, Cytherns Herrskarinna!
 Att dig som på lekande vingar
 Som flyktig kring verlden sig svingar,
 Och att en kyss blir dens lön som honom åter
 bringar.

Gif mig den då, sköna Gudinna!
 Sig slutat din Saknads smärta,
 Ty se här, hur sig Rymmaren gjömdt i mitt
 hjerta.

Du som i dess sköte der,
 O afundsvärdaste! hvilat,
 Mot hvilken så vänligt hon smilat;
 Du som för min Sköna så kär
 Som för mig förhatelig är,
 Hvad fröjd på din post du bör smaka!
 Med rätt man dig kallat Cerber,
 Men Himlen du fått att bevaka.

Liten och spåsig den är
 Som tänder mina begär,
 Och liten den Gud som ilar
 Ur dess ögon med brännande pilar;
 Men i mitt sårade hjerta
 Der lågar den största smärta.

Slut på Första Häftet

Innehåll.

Till Vällusten	-	-	-	-	Sid. 3.
Lefnadsåsigter af Sofi Bernhardi	-	-	-	-	— 4.
Några ord om Blygsamhet	-	-	-	-	— 16.
Svenska Skalder, Sonetter	-	-	-	-	— 20.
Några ord öfver Resultaterne af Fransosernes Expedition till Egypten	-	-	-	-	— 25.
Kärleks Fantasi	-	-	-	-	— 37.
Reflexioner i anledning af vår närvarande tid	-	-	-	-	— 40.
Skillsmissan	-	-	-	-	— 62.
Dialoger af Lukianos	-	-	-	-	— 64.
Skaldens Öde	-	-	-	-	— 72.
Om ärfteligt Adelskap	-	-	-	-	— 74.
Elegie	-	-	-	-	— 89.
Sång efter Göthie	-	-	-	-	— 93.
Madrigaler	-	-	-	-	— 94.

Som Utgifvaren icke haft tillfälle att öfvervara tryckningen, hafva åtskillige tryckfel insmugit sig, af hvilka de nedanstående äro de förnämsta, som läsaren torde vara god och sjelf rätta.

- Sid. 3 rad. 5. st. lustiga. l. luftiga.
- - 7 - - 30 - - så. l. och.
- - 21 - - 29 - - insnärjar. l. insnärjes.
- - 24 - - 17 - - lustiga. l. luftiga.
- - 32 - - 21 - - afskriften. l. afskrifven.
- - 48 - - 19 - - efter. l. eller.
- - 49 - - 19 - - Zerbins. l. Zerbino.
- - 50 - - 4 - - cultur. l. culten.
- - 55 - - 16 - - redan l. sedan.
- - 65 - - 5 - - gjömd l. glömd.
- - 72 - - 18 - - suckar l. sucken.
- - 87 - - 28 - - derföre ej inser. l. den som
derföre ej inser.
- - - - 30 - icke inse, det l. icke inse det,
- - 89 - - 25 - Memnermos l. Minnermos.
- - 93 - - 11 - tjust l. ljust.
- - 95 - - 2 - dig som l. din son.
- - - - 3 - - flyktig l. flykting.
-

1791
1792
1793
1794
1795
1796
1797
1798
1799
1800

1801
1802
1803
1804
1805
1806
1807
1808
1809
1810
1811
1812
1813
1814
1815
1816
1817
1818
1819
1820
1821
1822
1823
1824
1825
1826
1827
1828
1829
1830
1831
1832
1833
1834
1835
1836
1837
1838
1839
1840
1841
1842
1843
1844
1845
1846
1847
1848
1849
1850
1851
1852
1853
1854
1855
1856
1857
1858
1859
1860
1861
1862
1863
1864
1865
1866
1867
1868
1869
1870
1871
1872
1873
1874
1875
1876
1877
1878
1879
1880
1881
1882
1883
1884
1885
1886
1887
1888
1889
1890
1891
1892
1893
1894
1895
1896
1897
1898
1899
1900

6000082389

Göteborgs universitetsbibliotek

